

		<p>anketu aizpildot SIA "ISMADE" prasījām, vai iespējams iekļaut izmaksas, kas saistītas ar NAI darbību. Atbilde - Daugavpils NAI notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte atbilst visām normām, NAI slodze ir pietiekama papildu rajonu pieslēgšanai un investīcijas NAI darbībā nav nepieciešams iekļaut plānos. SIA "Daugavpils ūdens" nenorādīja NAI rekonstrukcijas investīcijas. Bet NAI izbūvētas pirms vairākiem gadiem, izmanto divas attīrīšanas līnijas, vecas līnijas apkalpošanai dažreiz nav iespējams pasūtīt rezerves detaļas, jo tādas detaļas vairs netiek ražotas. Kopš NAI projektēšanas laika mainījās ienākošo notekūdeņu kvalitāte. NAI darbībai būs obligāti vajadzīga rekonstrukcija, lai nākotnē nodrošināt notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti turklāt NAI atrodas pilsētas centrā. Vai iespējams jau tagad iekļaut investīcijas NAI rekonstrukcijā?</p>	<p><i>Investīciju plānā tā izstrādātāji rekomendē VARAM kopā ar ūdenssaimniecības nozares pārstāvjiem vērsties pie Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas ar priekšlikumu pārskatīt ūdenssaimniecības tarifu aprēķināšanas metodiku.</i></p>
<p>3.</p>	<p>PSIA "Vangažu Avots"</p>	<p>Ko tālāk darīt ar "jaunajām" aglomerācijām? Inčukalna ciemam, Inčukalna novadā pētījumā rekomendēts noteikt aglomerācijas statusu. Gribēju jautāt, kāda varētu būt tālākā procedūra, lai to virzītu uz priekšu?</p>	<p><i>Sākotnēji katrai jaunajai aglomerācijai ir nepieciešams sagatavot kanalizācijas sistēmas attīstības tehniski ekonomisko pamatojumu (TEP). VARAM pašlaik meklē iespējas atbalstīt šādu TEP izstrādi plānā norādītajām potenciālajām aglomerācijām. Izstrādājot TEP, obligāti jānovērtē teritorijas, kur ir ekonomiski pamatoti izbūvēt centralizētos kanalizācijas tīklus, kā arī jāaprēķina cilvēku ekvivalentos (CE) izteiktais piesārņojuma apjoms šajās teritorijās. Papildus nepieciešams izvērtēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (NAI) izbūves alternatīvas. Tikai tad, ja TEP pierādīs, ka teritorijā patiešām ir izveidojusies notekūdeņu aglomerācija, kurā piesārņojuma slodze >2000 CE un ka tāda piesārņojuma slodze pastāvēs arī ilgtermiņā, pašvaldībai ir jālemj par notekūdeņu aglomerācijas veidošanu un jānosaka tās robežas, par lēmumu informējot VARAM.</i></p>

			<p><i>Jāņem vērā, ka no brīža, kad pašvaldība pieņem lēmumu par notekūdeņu aglomerācijas veidošanu, pašvaldība kopā ar ūdenssaimniecības uzņēmumu ir atbildīgi par notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši visām prasībām, ko aglomerācijām, kuru piesārņojuma slodze pārsniedz 2000 CE, izvirza Latvijas normatīvie akti un Padomes direktīva (1991. gada 21. maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu 91/271/EEK (turpmāk – Direktīva 91/271/EEK).</i></p>
4.	Gulbenes novada pašvaldība	<p>Kas pašvaldībai būtu jādara, lai tā būtu gatava pieteikties finansējumam notekūdeņu tīklu atjaunošanai un paplašināšanai, ar cerību, ka finansējums attieksies arī uz Gulbenes novada pašvaldību.</p>	<p><i>Izstrādātais investīciju plāns un tā sagatavošanai veiktais pētījums ir pirmais solis, lai pamatotu ES fondu izmantošanu notekūdeņu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstībai 2021.-2027.gadā. VARAM izmantos šo plānu sarunās ar Eiropas Komisiju un Latvijas atbildīgajām iestādēm, lai pamatotu finansējuma nepieciešamību un apjomu. Pēc ES fondu darbības programmas 2021.-2027. gadam apstiprināšanas (apstiprināšanai Eiropas Komisijā darbības programmu plānots iesniegt 2021. gada sākumā) tiks sagatavoti Ministru kabineta noteikumi, kas regulēs finansējuma saņemšanu ūdenssaimniecības nozares specifiskajam atbalsta mērķim. Iesakām sekot līdzi jaunumiem un informācijai par minēto dokumentu virzību. Lūdzam ņemt vērā – tas, ka pētījumā ir norādīts katrai aglomerācijai nepieciešamais pamatotais investīciju apjoms, negarantē, ka šāds finansējums laikā no 2021. līdz 2027.gadam būs pieejams. Investīciju plānā novērtētas kopējās investīciju vajadzības, bet tas negarantē finansējuma piešķiršanu konkrētiem investīciju virzieniem vai konkrētām pašvaldībām.</i></p>
5.	P/A “SAN-TEX”	<p>Skatot 6.3. nodaļu (Investīciju ieguldījumu virzienu izvērtējums saskaņā ar apstiprināto prioritizācijas metodiku), skatoties par ieguldījumu virzieniem – NAI attīrīšanas kvalitātes uzlabošanā – vai ir iespējams vērtēt NAI arī pēc darbības ilguma (piem., jo vecāka iekārta, jo augstāka prioritāte) un tehnoloģiskā risinājuma (piem., NAI darbojas ar vienu vai divām līnijām). Balvu NAI nākošajā plānošanas periodā sasniegs iekārtu vecumu, kas būs lielāks par 20 gadiem, bet esot vienai</p>	<p><i>Investīciju plānā netiek vērtēti ieguldījumi NAI uzturēšanai un atjaunošanai. Šādu investīciju apjoms ir norādīts ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju individuālajās anketās, bet pētījuma gala secinājumos netiek iekļauts. NAI uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas ir jāsedz pakalpojuma lietotājiem, nevis jāplāno kā atkārtotas investīcijas no ES fondu līdzekļiem. Tāpēc NAI darbības ilgums nav izmantots, nosakot investīciju ieguldījumu prioritātes.</i></p>

		līnijai, iekārtas un būves elementi nolietojas ātrāk (piem. Aerotenka mikseri vairs nevar izmantot, jo neapturot NAI, nevar to atjaunot).	
6.	P/A “SAN-TEX”	Ko darīt, ja NAI uzbūvētās kā dāvinājums nebija paredzēts attīrīt kopējo slāpekli (N_{kop}) un kopējo fosforu (P_{kop}), ja NAI iekārtas tehnoloģiskajā procesa tas nebija paredzēts? No šā gada ir mainījies dabas resursu nodokļa aprēķins, kur skaidri var redzēt, ka mūsu iekārtas atsevišķus parametrus, N_{kop} un P_{kop} , attīra nepietiekoši. (Iepriekš pieļautos limitus skatījās <u>gada griezumā</u> , un NAI tikai nedaudz pārsniedza vai iekļāvās norādītajos limitos). Vai arī to nevar iekļauj ka vienu no kritērijiem?	<i>Balvu aglomerācijā ir 6 486 iedzīvotāji. Ņemot vērā NAI ieplūstošo notekūdeņu apjomu un tā vidējo piesārņojuma apjomu var aprēķināt, ka kopējais CE ir 2 501 (sk. Investīciju plāna 3.1.tabulu). Saskaņā ar MK 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr.34. "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" 5.pielikuma 2.tabulu aglomerācijām ar CE 2000 – 10 000 nav jānodrošina konkrētas slāpekļa (N) un fosfora (P) koncentrācijas no iekārtām izplūstošajos notekūdeņos; šādām iekārtām jānodrošina piesārņojuma samazināšana par 10 līdz 15 %, salīdzinot piesārņojošās vielas daudzumu attīrītajos notekūdeņos ar tās daudzumu attīrīšanas iekārtās ieplūstošajos notekūdeņos.</i>
7.	SIA “Daugavpils ūdens”	2014.-2020.gg. SIA “Daugavpils ūdens” piedalījās atlasēs, kas skar aglomerācijas ar CE > 100 000. Plānā Daugavpils norādīta sadaļā pie CE 10 000 – 100 000. Vai šajā sakarā Daugavpils pilsētai nebūs ierobežojumu ES pieejamo līdzekļu apjomos (salīdzinot ar aglomerācijām, kur CE 15 000-20 000)?	<i>Ja 2021.-2027.gadā ES fondu finansējums tiks piešķirts, pamatojoties uz aglomerācijās radītā piesārņojuma kopējo apjomu, tad Daugavpilij būs tādi paši nosacījumi kā aglomerācijām, kuru radītā piesārņojuma slodze ir no 10 000 līdz 100 000 CE. Lūdzam ņemt vērā, ka pamatojums aglomerāciju iedalījumam grupās ir to radītais piesārņojuma apjoms. Investīciju plāna izstrādē izmantotie dati liecina, ka Daugavpils radītais piesārņojuma apjoms nepārsniedz 100 000 CE. Kā jau minēts, ES fondu darbības programmas iesniegšana apstiprināšanai EK plānota 2021. gadā, nosacījumi tās atbalsta mērķu īstenošanai tiks izstrādāti pēc tam.</i>
8.	SIA “Daugavpils ūdens”	Tabula Nr.1.4. “Esošā situācija aglomerācijās ar CE > 100 000”. Nav saprotams kāds PIV plānotais iedzīvotāju skaita pieaugums norādīts.	<i>Investīciju plāna 1.nodaļa raksturo situāciju aglomerācijās 2017.gadā, balstoties uz VARAM 2018. gada vasarā veikto ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju aptauju (anketēšanu). Gala secinājumi un investīciju plāna 2.-6. nodaļā atspoguļotie dati ir balstīti uz plāna izstrādātāju 2020. gadā iegūto informāciju no ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem.</i>

9.	SIA "Rūjienas siltums"	Pieminētās direktīvas (Eiropas Padomes direktīva (1991.gada 21.maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu) iznākuma rādītāji 98% Latvijas likumdošanā nav noteikti, kas arī viena no būtiskākajām problēmām, lai pašvaldība pievērstu pastiprinātu vērību šo iznākumu rādītāju sasniegšanai. Eiropas komisijai par Latvijas neizdarību ir maza bēda, pašu neizdarība vien ir. Vai plānots noteikt LR likumdošanā šo prasību par %?	<i>Nē, pašlaik to neplānojam. Centralizēti savācamās notekūdeņu piesārņojuma slodzes īpatsvars procentos nav noteikts Direktīvas 91/271/EEK juridiski saistošajā tekstā, lai gan Eiropas Komisija (EK) to izmanto un ES Tiesa tiesvedībās starp EK un dalībvalstīm pret to nav iebildusi. EK pašlaik veic ietekmes izvērtējumu Direktīvas 91/271/EEK iespējamiem grozījumiem, pirms būtiskiem grozījumiem Latvijas tiesību aktos jā sagaida ietekmes izvērtējuma rezultāti, ka dos norādi par iespējamām izmaiņām Direktīvas 91/271/EEK prasībās.</i>
10.	SIA "Rūjienas siltums"	Nepieciešams izstrādāt likumdošanu par to, ka, ja ielā izbūvē kanalizācijas tīklus, tad obligāti ēku īpašniekiem jāpieslēdzas pie centralizētām komunikācijām. Realizējot iepriekšējos KF projektos, tas netika noteikts. Arī pašlaik tā ir liela problēma iznākumu rādītāju sasniegšanai un tehniski ekonomiskā pamatojumam, īpaši aglomerācijās ar mazu iedzīvotāju skaitu (no 2000 - 10000)	<i>Iesakām izmantot tos instrumentus, kas jau pašlaik ir normatīvajos aktos. Tā Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 6. panta trešā daļa uzdod vietējām pašvaldībām teritorijas plānojumā noteikt apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas, kā arī apbūves noteikumus šajās teritorijās. Tāpat Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumu Nr. 384 "Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu" 18.punkts uzdod decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašniekam līdz 2021. gada 31. decembrim nodrošināt tās atbilstību noteikumu 4. punktā minētajām prasībām. Ja šajā termiņā decentralizētās kanalizācijas sistēmas atbilstība nav nodrošināta un attiecīgajam nekustamajam īpašumam piegulošās ielas vai ceļa robežās ir ierīkota centralizētā kanalizācijas sistēma, decentralizētās kanalizācijas sistēmas īpašnieka pienākums ir ierīkot pieslēgumu centralizētajai kanalizācijas sistēmai līdz 2023. gada 31. decembrim. Atsevišķas pašvaldības saistošajos noteikumos par decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzraudzības un kontroles kārtību arī nosaka tiesības tās uzraugošajai institūcijai pieprasīt ierīkot pieslēgumu centralizētajiem tīkliem, ja ir pamats (piemēram, pārbaudes rezultātā) apšaubīt decentralizētās kanalizācijas sistēmas atbilstību normatīvo aktu prasībām.</i>
11.	SIA "Rūjienas siltums"	Vai tuvākajā nākotnē ir plānots pārskatīt attīrīšanas iekārtu prasības (attīrīt farmaceitiskās vielas). Vācija pašlaik izbūvē	<i>Tuvākajos gados nav plānots noteikt normatīvus vai citas prasības attiecībā uz farmaceitisko vielu klātbūtni notekūdeņos. Tomēr ilgtermiņā arī Latvijā papildu rīcības šāda piesārņojuma mazināšanai būs aktuālas, jo arī tagad ES finansētā projektā "No</i>

		<p>nākošo pakāpi attīrīšanas iekārtas, kad šīs prasības tiks prasītas Latvijā?</p>	<p><i>farmaceutiskajām vielām tīri ūdeņi” farmaceitiskās vielas ir konstatētas gan notekūdeņu, gan notekūdeņu dūņu paraugos (sk.: https://www.meteo.lv/lapas/par-centru/eiropas-savienibas-lidzfinansetie-projekti-un-citi-projekti/cwpharma-jeb-no-farmaceutiskajam-vielam-tiri-udenim/cwpharma?id=2402&nid=1136) Primāri, protams, ir pēc iespējas samazināt farmaceitisko vielu nonākšanu notekūdeņos, notekūdeņu papildu attīrīšana ir nākamais solis. Tāpat jāņem vērā, ka arī Nīderlande, Šveice, Vācija, kas Eiropā visvairāk strādā ar farmaceitisko vielu piesārņojuma samazināšanu, uz situācijas izvērtējuma pamata nosaka prioritārās vietas, kur primāri nepieciešama notekūdeņu papildu attīrīšana.</i></p>
--	--	--	---

Līdz 14.08.2020. saņemtie vispārīgie komentāri (pie viena numura apvienoti saturiski līdzīgi komentāri)

N.p.k.	Iesniedzējs	Komentārs	Skaidrojums/ atbilde
1.	<p>Alojas novada dome (šo vēstuli VARAM pārsūtījusi arī Latvijas Pašvaldību savienība)</p>	<p>VARAM rīkotajā sanāksmē par Notekūdeņu apsaimniekošanas un ūdensapgādes investīciju plānu 2021. - 2027. gadam no Alojas novada kapitālsabiedrības SIA “Alojas novada saimniekserviss” puses tika uzdots jautājums par Alojas novada ūdenssaimniecībām un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu investīcijas iespējām Alojas un Staiceles pilsētās, kurās cilvēku skaits ir mazāks par 2000. Tika saņemta neapmierinoša atbilde, ka nauda ir tik, cik ir un pietiks tikai aglomerācijām virs 2000 CE (cilvēku ekvivalents).</p> <p>Alojas novada dome uzskata, ka cilvēku skaits, kā arī ekonomiskais izdevīgums nevar būt par kritēriju naudas līdzekļu piešķiršanai. Šāda pieeja turpinās samazināt iedzīvotāju skaitu laukos un mākslīgi rada apstākļus iedzīvotājiem no laukiem pārcelties uz lielpilsētām. Šāds virziens ir pilnīgi nepareizs atbalstīt lielos, jo tieši lielie var tikt galā paši, ņemot aizdevumus, piesaistot investīcijas u.t.t. Kā arī viņiem ir lielākas iespējas atmaksāt kredītus, jo ir vairāk klientu, lielāka naudas plūsma, kura rezultātā uz tarifu ietekme būtu mazāka, pretēji mazajiem, kuriem paaugstinot tarifu, tie nebūs samaksājami. Tieši pretēji, jāatbalsta ir tieši mazie, kuriem nav instrumentu attīstībai, un kuri visu laiku cīnās ar ugunsgrēka dzēšanu. Šī gada laikā Alojā ir bijuši jau 6 ūdensvadu bojājumi, Staicele 9. Neinvestējot līdzekļus Alojas un Staiceles pilsētas ūdens un kanalizācijas sistēmas sakārtošanai, tiek nodarīts pamatīgs kaitējums arī Salacas upes baseinam, līdz ar to arī visas Baltijas jūras reģionam (skatīt Staiceles NAI ūdens analīžu kvalitātes pārskatu pielikumā).</p> <p>Alojas novada dome uzskata, ka investīciju plāna ietvaros izstrādātā investīciju priotizēšanas metodika neļauj nodrošināt to, ka prioritāte investīcijām tiek noteikta darbībām, kas samazina virszemes ūdeņos nonākušo piesārņojuma slodzi, ko rada komunālie notekūdeņi, kā arī ilgtermiņā negatīvi ietekmēs</p>	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i></p> <p><i>Lūdzam ņemt vērā, ka Investīciju plānā apkopotās investīciju vajadzības aglomerācijās vien ir ap 497 miljonu EUR apmērā, kas daudzkārt pārsniedz 2021.-2027.gadā indikatīvi pieejamo ES fondu finansējumu. Tāpēc Investīciju plāna 6.4.2. nodaļā vērtēti dažādi finanšu avoti dažādiem investīciju ieguldījumu virzieniem. Visām pašvaldībām un ūdenssaimniecības uzņēmumiem – gan ar piesārņojuma slodzi virs 2000 CE, gan zem 2000 CE – jārēķinās ar to, ka ES fondu ieguldījumi dāvinājuma (granta) veidā būs pieejami arvien mazākā un sarūkošā apmērā un tāpēc visiem arvien vairāk jāpārorientējas uz citiem, Investīciju plānā norādītiem finanšu avotiem.</i></p> <p><i>Lai salīdzinātu mazās apdzīvotās vietas ar apdzīvotām vietām, kuru radītā piesārņojuma slodze pārsniedz 2000 CE, Investīciju plānā tika izmantoti 8 vērtēšanas kritēriji (sk. 6.1.nodaļu). Visu kritēriju novērtējums liecina, ka investīcijas lielākās apdzīvotās vietās (aglomerācijās) ir prioritāras.</i></p>

	<p>SIA “Alojas novada saimniekserviss”</p>	<p>bioloģisko daudzveidību, t.sk. ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti un biotopu aizsardzības stāvokli. Turklāt investīciju plāns ir pretrunā ar vienu no svarīgākajiem Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības dokumentiem -Helsinku konvenciju, kuras mērķis ir samazināt, aizkavēt un novērst Baltijas jūras vides piesārņošanu un sekmēt Baltijas jūras vides atveseļošanu un tās ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanu. Helsinku konvenciju Latvijas republika ir parakstījusi 1992. gadā apņēmoties sekmēt videi labvēlīgāko pieeju un labāko pieejamo tehnoloģiju.</p> <p>Alojas novada dome uzskata, ka Staiceles un arī Alojas pilsētu nesakārtotā notekūdeņu sistēma ir laika bumba ar laika degli un ir nepieciešamības gadījumā, gatava griezties WWF un Pasaules Dabas Fondā, lai atrastu risinājumu sakārtot ūdens un kanalizācijas sistēmu Alojas un Staiceles pilsētās, jo Staicele iekļaujas Salacas upes baseina teritorijā un ir tieši savienota ar Baltijas jūru.</p> <p>Ko darīt ūdenssaimniecībām, kuras atrodas pilsētās ar mazāk pa 2000 iedzīvotājiem? Alojas novadā ir divas lielākās pilsētas Aloja un Staicele, kurās ir mazāk par 2000 iedzīvotāji.</p> <p>Alojā akūtas problēmas ir ar novecojušiem ūdens tīkliem, kuru atjaunošanai un jaunu izbūvei nepieciešamas lielas investīcijas.</p> <p>Staicelē akūtas problēmas ir gan ar ūdens tīkliem, ūdenstorni un NAI. Visi tīkli ir novecojuši un nepietiekami centrālās ūdens un kanalizācijas nodrošināšanai visā pilsētā. Staicele atrodas Salacas upes baseina teritorijā! Vai ir plānoti ES vai Valsts investīcijas instrumenti arī mazajām ūdenssaimniecībām un NAI??? Domāju, ka cilvēku skaits nevar būt kritērijs, investīciju piešķiršanai!!! Risināt problēmu ar tarifa paaugstināšanu arī nav iespējams, jo tarifs nebūs patērētājiem samaksājams!!!</p>	
<p>2.</p>	<p>Alūksnes novada pašvaldība</p>	<p>Aglomerācijas robežas paplašināšanai ir svarīga nozīme arī ekoloģiskās kvalitātes saglabāšanā. Alūksnes pilsētas un Kolberģa ciema teritorijas robežojas ar Alūksnes ezeru, kas pēc dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” pieejamās informācijas ir reģistrēts kā Eiropas savienības</p>	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i> <i>Investīciju plāna izstrādei izmantotas tās notekūdeņu aglomerāciju robežas, kas bija spēkā plāna sagatavošanas laikā. Notekūdeņu aglomerāciju</i></p>

		<p>aizsargājams biotops “eitrofi ezeri ar iegrimušu ūdensaugu un peldaugu augāju”. Saskaņā ar 2013. gadā izstrādātajiem Alūksnes ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem, lai ilgtermiņā varētu nodrošināt paredzēto saimniecisko izmantošanu, kā arī 2015. gadā sasniegtu ūdensobjektam izvirzīto mērķi - sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti vai nepasliktināt esošo, nepieciešams regulāri veikt vairākus apsaimniekošanas pasākumus, tai skaitā pēc iespējas novērst jebkāda piesārņojuma ieplūdi Alūksnes ezerā, it īpaši no privātmāju apbūves. Lai saglabātu izvirzīto mērķi, nepieciešams turpināt realizēt ūdenssaimniecības projektus ezeram piegulošajā teritorijā kas ļauj samazināt piesārņojuma slodzi uz ezeru, līdz ar to nepieciešams arī paplašināt aglomerācijas robežu (skatīt shēmu pielikumā). Intensīvas saimnieciskās darbības ietekmē eitrofi ezeri ar iegrimušu peldaugu augāju attīstās (degradējās) daudz straujāk un pat dažu desmitu gadu laikā var pāriet hipereitrofu ezeru stadijā, kurai raksturīga masveida aļģu attīstība, ūdens caurredzamības kritiska samazināšanās un regulārs skābekļa deficīts.</p>	<p><i>robežu noteikšana ir pašvaldības tiesības un lēmums. Tādējādi Alūksnes novada dome pati pieņem lēmumu par to, kur ir Alūksnes pilsētas notekūdeņu aglomerācijas robeža. Jāņem vērā, ka no brīža, kad pašvaldība pieņem lēmumu par notekūdeņu aglomerācijas veidošanu, pašvaldība kopā ar ūdenssaimniecības uzņēmumu atbild par notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši visām prasībām, ko aglomerācijām, kuru piesārņojuma slodze pārsniedz 2000 CE, izvirza ES direktīva 91/271/EEC un Latvijas normatīvie akti.</i></p> <p><i>VARAM pilnībā piekrīt vajadzībai apsaimniekot un aizsargāt ES aizsargājamus biotopus, t.sk novērst piesārņojuma ieplūdi Alūksnes ezerā. Vienlaikus, centralizētu notekūdeņu savākšanas tīklu izbūve apkārt visam Alūksnes ezeram var nebūt ekonomiski pamatota. Tāpēc iesakām Alūksnes pašvaldībai vienlaikus ar aglomerācijas robežās pārskatīšanu veikt visu atbilstošo decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrāciju, to rūpīgu uzraudzību un kontroli atbilstoši MK 2017. gada 19. jūnija noteikumos Nr. 384 “Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu” noteiktajiem uzdevumiem pašvaldībām.</i></p>
3.	<p>Alūksnes novada pašvaldība</p>	<p>Papildus atbalstām viedokli, ka nepieciešams rast atbalsta instrumentus centralizētu notekūdeņu dūņu apstrādes un pārstrādes centru izveidei reģionos, pirms tam izstrādājot vienotu valsts atbalsta stratēģiju notekūdeņu dūņu apstrādei un izmantošanai. Alūksnes aglomerācijā radītās notekūdeņu dūņas tiek uzglabātas, un to pārstrāde vai izmantošana, piemēram, lauksaimniecības zemēs, nenotiek. Šobrīd Alūksnes aglomerācijā radīto dūņu utilizācijai iespējama tikai noglabāšana atkritumu poligonā. Lai veicinātu aprites ekonomikas izaugsmi nepieciešams uzlabot dūņu izmantošanas iespējas dažādās tautsaimniecības nozarēs.</p>	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā.</i> VARAM norāda, ka pašlaik ES LIFE programmas finansētā projektā “Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai” (turpmāk – LIFE GOODWater projekts) ir uzsākta notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģijas sagatavošana.</p>

4.	Biedrība “Latvijas ezeri”	<p>Lai investīciju plāns veicinātu direktīvas 1991/271 [vienīgā] mērķa sasniegšanu, plānu jāpārstrādā, izvirzot direktīvas 1991/271 mērķi par pamata prioritāti, kura tālāk samērojama ar pieejamajām investīcijām un lietotāju maksātspēju. Pamata prioritāti vēlamā iedalīt trijās daļās:</p> <p>1) Atbilstošas (tādas, kuras rezultātā netiek pazemināta saņemošo ūdensobjektu ekoloģiskā un epidemioloģiskā kvalitāte) attīrīšanas nodrošināšana (ar ko valstī ir lielas problēmas, tai skaitā ūdeņu piesārņošanas ar patogēniem mikroorganismiem problēma netiek risināta nemaz). Piemērs - Limbažu aglomerācija notekūdeņus novada Limbažu Dūņezērā, kas atrodas ĪADT, un kura ekoloģiskā kvalitāte notekūdeņu novadīšanas rezultātā ir ļoti slikta. DL "Dūņezers" dabas aizsardzības plānā (75.lpp.) pat tiek apsvērta vajadzība likvidēt ĪADT sakarā ar aizsargājamo vērtību pilnīgu zudumu.</p> <p>2) Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izplūžu stabilitātes paaugstināšana, nodrošinot saņemošo ūdeņu aizsardzību neizbēgamo avāriju situācijās. Piemēri - Slocenes upes piesārņošana dēļ bojātām “Tukuma Ūdens” NAI 2015.g. jūlijā; Vergūpītes piesārņošana ar SIA Balticovo notekūdeņiem NAI avārijas rezultātā 2016.g. aprīlī; “Tukuma Straumes” NAI ilgstoša nedarbošanās 2018.g. jūnijā; AS “Cesvaines Piens” notekūdeņu piesārņojums Sulas upē, 2019.g. jūlijs; Talsu NAI avārija 2019.g. marts.</p> <p>Nepieciešams mērķfinansējums NAI drošības un efekta principiālai paaugstināšanai. Tā kā NAI darbību var izjaukt daudzi faktori (elektroenerģijas pārtraukumi, tehnoloģisko iekārtu avārijas, neprognozējamas liela apjoma piesārņojošo vai indīgo vielu pieplūdes, personāla kļūdas, nepareiza uzbūve, tad ārpus Pierīgas reģiona izplūdēm iekšzemes ūdeņos nepieciešams mērķfinansējums pēcattīrīšanas biodiķu izveidei, kas normālas darbības periodā uzlabos attīrīšanu, tai skaitā nodrošinās patogēno mikroorganismu likvidēšanu, bet avāriju gadījumā novērsīs masīvas negatīvas sekas vidē.</p>	<p>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</p> <p><i>Investīciju plāns esošajā redakcijā kā prioritāti izvirza Direktīvas 91/271/EEK mērķu sasniegšanu. Investīciju plāns ir izstrādāts, lai novērtētu situāciju Direktīvas 91/271/EEK mērķu izpildē Latvijā un noteiktu prioritāri nepieciešamās rīcības to sasniegšanai. Tāpēc plāna 1.2. nodaļā analizēta esošā situācija, 2. nodaļā aprakstīta metodika, lai noteiktu prioritārās rīcības Direktīvas 91/271/EEK mērķu sasniegšanai, 5.nodaļā vērtēta aglomerāciju atbilstība Direktīvas 91/271/EEK prasībām pēc pašlaik uzsāktu ūdenssaimniecības infrastruktūras projektu pabeigšanas, bet 6.nodaļā – noteiktas prioritātes tālākiem ieguldījumiem.</i></p> <p><i>Lūdzam ņemt vērā, ka arī ES fondu darbības programmas 2021.-2027. gadam projektā specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt ilgtspējīgu ūdenssaimniecību” atbalstāmās aktivitātes ietver notekūdeņu attīrīšanas iekārtu tehnoloģiju un elementu modernizāciju un pielāgošanu atbilstoši jaudai, attīrīšanas kvalitātei, piesārņojuma novēršanai. Vienlaikus jāņem vērā, ka konkrētos attīrīšanas iekārtu uzlabošanas projektus izstrādā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji, kas arī lemj par to, kādus elementus un tehnoloģiskos risinājumus ietvert projektā. Biedrības ierosinājumi būtu jāadresē kompetentajām iestādēm, kas izdod tehniskos noteikumus plānotajai darbībai, veic ietekmes uz vidi izvērtējumu, izdod piesārņojošās darbības atļaujas. Atbilstoši izvirzītajām vides prasībām tiek izstrādāts projekts, noteiktas tā izmaksas.</i></p>
5.	Biedrība “Latvijas ezeri”	<p>Attiecībā uz notekūdeņu apsaimniekošanu Pierīgas reģionā - biedrība uzskata par nepieciešamu ekonomiski pieļaujamajā</p>	<p>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</p>

		notekūdeņu transportēšanas platībā visus notekūdeņus pārsūknēt uz "Daugavgrīvu", tai skaitā no Ulbrokas, Bergiem, Ādažiem, Baložiem, Jūrmalas, Piņķiem, Ķekavas, Mārupes, kā arī, iespējams, no Salaspils un Olaines. Ir svarīga ne tikai iespēja kvalitatīvāk attīrīt notekūdeņus, bet arī iespēja novadīt nedezinficētos notekūdeņus ārpus Latvijas sauszemes teritorijas. Līdzīgi būtu centralizējamas NAI Liepājā, ar administratīvu lēmumu pievienojot Grobiņas kanalizāciju.	<i>Pieņemam zināšanai biedrības atbalstu vienam no Investīciju plāna 6.6. nodaļā aprakstītajiem risinājuma variantiem Rīgas aglomerācijas attīstībai. Lēmums par notekūdeņu apsaimniekošanas organizēšanu Pierīgā un citu lielo pilsētu apkārtne būs jāpieņem attiecīgajām pašvaldībām.</i>
6.	Biedrība “Latvijas ezeri”	Biedrība iebilst pret izpildītāja nepamatoto uzbrukumu RD SN Nr 66. prasībām. Pirmkārt, SN Nr. 66. nosaka tiešām stingras prasības notekūdeņu emisijai vidē, t.i., ūdeņos, bet nekādi neaizliedz piesārņojuma novadīšanu augsnes filtrā pēc septiķa, vai arī notekūdeņu krājtvertnes izbūvi ar sekojošu, Rīgas aglomerācijā netālu, izvešanu uz kanalizācijas sistēmu. Tāpat arī SN Nr.66 nekādi neaizliedz individuālajām mājāsaimniecībām fekālos notekūdeņos uzkrāt izvešanai, bet notekūdeņu daļu ar niecīgu piesārņojuma koncentrāciju - no dušām un izlietnēm - novadīt augsnes filtros vai izmantot dārzu laistīšanai. Otrkārt, nekādi nevar piekrist plāna 148.lpp. izteiktajam apgalvojumam: <i>"jāpiemin, ka 1.pielikumā norādītās prasības lokālām attīrīšanas iekārtām mājāsaimniecībām vispār nav izpildāmas, jo ķīmiskā attīrīšana (P un N) bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās netiek veikta vispār."</i> Latvijas tirgū tiek piedāvātas, piemēram, individuālās iekārtas Uponor Clean I (cena EUR 4710) ar fosfora atdalīšanas efektivitāti 96 - 98%, fosfora atdalīšanai tiek atsevišķi pārdots reaģents, 15 l par 36 EUR. Savukārt N ķīmiskā atdalīšana tiešām netiek veikta vispār - jo N savienojumus ir grūti ķīmiski izgulsnēt, tie praktiski visi ir labi šķīstoši. Treškārt, izpildītājs pats raksta, ka decentralizētajām sistēmām jānodrošina to pašu vides aizsardzības līmeni, kā centralizētajai sistēmai, un SN Nr.66. noteiktie parametri precīzi atbilst Rīgas aglomerācijas centralizētajai sistēmai noteiktajiem.	<i>Komentārs ņemts vērā, precizēts teksts Investīciju plāna 6.6. nodaļā par Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Nr.66 “Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas, uzskaites un kontroles kārtību”</i>
7.	Biedrība “Latvijas ūdensapgādes un kanalizācijas	Šī gada 7.jūlijā sabiedriskās apspriešanas informatīvās sanāksmes laikā tika sniegta informācija par investīciju plānu realizēšanas mehānismu, kurā iekļauti divu veidu finanšu instrumenti – granti ar 50% līdzfinansējumu un aizdevumu programmas. Abu	<i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā, jautājums pārrunāts LŪKA, LPS un VARAM tikšanās laikā 2020. gada 27. augustā.</i>

	uzņēmumu asociācija” (LŪKA)	<p>piedāvāto instrumentu gadījumā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji vai to kapitāldaļu turētāji būs spiesti uzņemties kredītsaistības. Piedāvātajos investīciju modeļos nav izvērtētas faktiskās ūdenssaimniecību un pašvaldību iespējas uzņemties papildu kredītsaistības. Esošā situācija biedrības biedru uzņēmumos liecina par to, ka virknei ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju nepastāv iespēju uzņemties papildu kredītsaistības, kā arī daļā pašvaldību tām pieejamais kredītsaistību apjoms ir izsmelts, tajā skaitā augstas investīciju prioritātes ūdenssaimniecībās. Līdz ar to uzskatām, ka pirms piedāvāto investīciju plānu apstiprināšanas, būtu jāizvērtē to faktiskās realizācijas iespējamība, identificējot ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldībām kredītresursu piesaistes potenciālu. Biedrība ir uzsākusi tās biedru kredītresursu piesaistes un investīciju plānu ieviešanas iespēju apzināšanu. Kā arī biedrība vērs uzmanību uz to, ka, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju papildus kredītsaistību uzņemšanās nenovēršami novedīs pie ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu tarifu pieauguma;</p>	
8.	Biedrība “Latvijas ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija” (LŪKA)	<p>Balstoties uz investīciju plānos un sabiedriskās apspriešanas informatīvās sanāksmes laikā sniegto informāciju, būtisku lomu to realizācijā būs spiestas uzņemties pašvaldības, kas ir ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju kapitāldaļu turētājas, kurām, atbilstoši Latvijas likumdošanai, ir jānodrošina pamatpakalpojumu sniegšana. Turklāt iespējamo investīciju piesaistes un kredītsaistību uzņemšanās iespēju izvērtēšanu šobrīd būtiski ietekmē esošā neskaidrā situācija, kas saistīta ar administratīvi teritoriālo reformu. Līdz ar to, biedrības ieskatā, pirms investīciju plānu apstiprināšanas ir būtiski ņemt vērā Latvijas Pašvaldību savienības viedokli. Biedrība ir uzsākusi konsultācijas ar Latvijas Pašvaldību savienību par piedāvāto investīciju plānu faktiskās realizācijas resursiem un jaunu kredītsaistību, kas saistītas ar ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu, uzņemšanās iespējām.</p>	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā, jautājums pārrunāts LŪKA, LPS un VARAM tikšanās laikā 2020. gada 27. augustā.</i></p>

	<p>SIA “Rīgas ūdens”</p>	<p>risinājumu ieviešana samazinātu lietus notekūdeņu īpatsvaru kanalizācijas sistēmā, noslodzi notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kā arī samazinātu neattīrītu notekūdeņu novadi Daugavā.</p> <p>Sabiedrības skatījumā Investīciju plāna projektā nav izvērtētas un iekļautas nepieciešamās investīcijas lietus notekūdeņu apsaimniekošanai, kas Rīgas notekūdeņu aglomerācijā ir būtiskas saistībā ar centralizētās kanalizācijas sistēmas (tai skaitā, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu) darbības atslogošanu, ekspluatāciju un attīstības plānošanu. (...) Rīgas pilsētā ir kombinētā (jauktā) kanalizācijas sistēma, kas sevī apvieno šķirtsistēmu, daļējo šķirtsistēmu, un kopsistēmu (...). Šobrīd Rīgas notekūdeņu aglomerācijā spēcīgu lietusgāžu laikā caur avārijas izlaidēm vidē tiek novadīti notekūdeņi, lai izvairītos no notekūdens bioloģiskās attīrīšanas stacijas „Daugavgrīva” (turpmāk – BASD) pārslodzes, kas varētu izraisīt būtiskus traucējumus notekūdeņu attīrīšanas procesā un radīt tehniska rakstura bojājumus. (...) Lietus notekūdeņu ietekmes mazināšanai uz BASD darbību, Investīciju plāna projektā tika iekļauti investīciju priekšlikumi BASD attīstībai (tai skaitā lietus notekūdeņu krājrezervuāra un apvadlīnijas izbūve), savukārt Sabiedrības iesniegtie investīciju priekšlikumi par lietus notekūdens krājrezervuāru izbūvi kanalizācijas tīklos netika iekļauti Investīciju plāna projektā.</p>	<p><i>pieejamo ES fondu finansējumu ūdenssaimniecībai, lietus notekūdeņu apsaimniekošana kā papildu investīciju virziens netiks izdalīts.</i></p> <p><i>Lūdzam ņemt vērā, ka ES fondu darbības programmas 2021.-2027. gadam projektā specifiskais atbalsta mērķis “Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām” kā atbalstāmās darbības norāda arī (...) atbilstoši plūdu riska pārvaldības dokumentiem noteiktos pasākumus nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijās, tostarp daudzfunkcionālu zaļās un zilās infrastruktūras risinājumu izveidi, (...) kombinētus infrastruktūras risinājumus vai hidrotehnisko būvju un pilsētu lietus ūdens noteces infrastruktūras izveidi, paplašināšanu un pārbūvi, vietās, kurās zaļās un zilās infrastruktūras pasākumi vien nevar nodrošināt pietiekamu aizsardzību vai nav iespējami.</i></p>
<p>11.</p>	<p>Rīgas domes mājokļu un vides departaments</p>	<p>Izvērtējot SIA “ISMADE” 01.06.2020. gala ziņojumu (turpmāk – Gala ziņojums) par plānošanas dokumenta “Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.-2027.gadam” projektu, vēršam uzmanību, ka Gala ziņojuma 6.6.punktā par Rīgas aglomerācijas attīstības izvērtējumu nav ņemts vērā starp Rīgas pilsētas pašvaldību un Rīgas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrību SIA “Rīgas ūdens” 24.07.2019. noslēgtā līguma Nr.RD-19-756-lī “Par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu” 1.1.punktā noteiktais, ka SIA “Rīgas ūdens” apņemas nodrošināt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu visā Rīgas pilsētas administratīvajā</p>	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā, jo departamenta norādītais līguma Nr. RD-19-756-lī starp Rīgas pilsētas pašvaldību un SIA “Rīgas ūdens” 1.1. punkts nemaina Investīciju plāna rezultātus un secinājumus. Plāna izstrādes gaitā tika vērtēta Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas teritorija, kas apstiprināta ar 2017.gada 15.decembra lēmumu Nr.631.</i></p>

		<p>teritorijā, kas ietver sevī ne tikai Rīgas aglomerāciju, bet arī Mangaļsalas un Dārziņu aglomerācijas, kurās iedzīvotājiem nav pieejami sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Rīgas domes 19.12.2018. saistošo noteikumu Nr.66 “Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas, uzskaites un kontroles kārtību” prasības attiecināmas uz Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām.</p>	
12.	Rīgas domes mājokļu un vides departaments	<p>Pozitīvi vērtējami pētījumi par aglomerāciju saraksta paplašināšanos ar CE virs 2000 vienībām, kas ietver sevī lielākas finansiālās iespējas ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu veikt šo teritoriju attīstību, piemēram, izbūvēt tajās centralizētos ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus.</p>	<i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i>
13.	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments	<p>Departaments lūdz iekļaut pilsētas apkaimi Dārziņi (3922 iedz. skaits Dārziņos uz 01.01.2020.) Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.-2027. gadam un Ūdensapgādes investīciju plānā 2021.-2027.gadam, lai apkaimē ieviestu centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus, kā arī veidot to par aglomerācijas teritoriju.</p>	<p><i>Komentārs jau ir daļēji ņemts vērā, izstrādājot Investīciju plānu, jo plāna 5.4. nodaļā Dārziņi ir norādīti kā viena no potenciāli jaunajām aglomerācijām. Dārziņu teritorija nav iekļauta kopējā investīciju analizē, jo saskaņā ar Rīgas domes 2017.gada 15.decembra lēmumu Nr.631 “Par Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas teritoriju” Rumbulas un Dārziņu teritorijas (kā arī vēl citas teritorijas) neiekļaujas Rīgas ūdenssaimniecības aglomerācijā, savukārt Investīciju plānā detalizēti analizēta tikai situācija aglomerācijās.</i></p> <p><i>No Investīciju plāna izstrādātāju viedokļa ir iespējami trīs situācijas attīstības varianti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- Dārziņi iekļaujas Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijā un ir maināms Rīgas domes 2017.gada 15.decembra lēmums Nr.631;</i> <i>- Dārziņi ir izdalāmi kā atsevišķa aglomerācija;</i> <i>- Dārziņi nav aglomerācija, jo tīklu izbūves izmaksas ir lielākas par to atmaksāšanās potenciālu un notekūdeņu apsaimniekošana veicama decentralizēti.</i>

			<p>Lai noteiktu pamatotāko attīstības variantu, ir jāveic detalizēta situācijas analīze (jāizstrādā TEP) un lēmums par notekūdeņu aglomerācijas veidošanu/neveidošanu vai Rīgas aglomerācijas robežu pārskatīšanu jāpieņem pašvaldībai.</p> <p>Jāņem vērā, ka no brīža, kad pašvaldība pieņem lēmumu par notekūdeņu aglomerācijas veidošanu, pašvaldība kopā ar ūdenssaimniecības uzņēmumu ir atbildīgi par notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši visām prasībām, ko aglomerācijām, kuru piesārņojuma slodze pārsniedz 2000 CE, izvirza ES direktīva 91/271/EEC un Latvijas normatīvie akti.</p>
14.	SIA "Rīgas ūdens"	<p>Lai arī Investīciju plāna projektā pie kanalizācijas tīklu paplašināšanas ir apkopotas kopējās nepieciešamās investīcijas, kas nepieciešamas kanalizācijas pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai (tai skaita atzaru izbūvei līdz ielas sarkanai līnijai), uzskatām, ka Investīciju plāna projekts nesniedz pilnu nepieciešamo investīciju apkopojumu Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu prasību izpildei, jo Investīciju plāna projektā nav apkopots nepieciešamo investīciju apjoms faktisko pieslēgumu izbūvei no ielas sarkanās līnijas līdz ēkai, kas Investīciju plāna projekta izstrādātāju ieskatā ar pašvaldības līdzfinansējumu jāsedz ūdenssaimniecības pakalpojuma lietotājam. Uzskatām, ka šī investīciju daļa ir būtiska Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu prasību izpildei, tādēļ lūdzam VARAM iekļaut investīciju plāna projektā investīciju izvērtējumu, kas nepieciešams faktisko kanalizācijas pieslēgumu izveidei.</p> <p>Pēc Sabiedrības aplēsēm ūdensvada un kanalizācijas atzaru projektēšanas un būvniecības izmaksas no ielu sarkanajām līnijām līdz ēkām teritorijai, kur Sabiedrība plāno aglomerācijas robežas paplašināt kanalizācijas tīklus, kanalizācijai sastāda 6,9 miljonus EUR un ūdensapgādei sastāda 1,4 miljonus EUR. Papildus – teritorijas daļās, kur šobrīd jau ir pieejami centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, nepieslēgtajiem īpašumiem</p>	<p>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</p> <p>Investīciju plāna izstrādes gaitā Izpildītājs identificēja divus jaunus potenciālus investīciju ieguldījumu virzienus, kurus norādīja ūdenssaimniecības uzņēmumi un kuri veicina Direktīvas 91/271/EEC prasību izpildi. Tie ir, privātpašumu māju pieslēgumu pie centralizētiem kanalizācijas tīkliem izveide un jauno aglomerāciju ar CE>2000 attīstība. Abi jaunie investīciju virzieni ir norādīti arī Investīciju plāna 6.4. nodaļas 6.4.tabulā, kā potenciālo finanšu avotu pieslēgumu izveidei norādot pašvaldību izstrādātos atbalsta finanšu instrumentus. Tā kā publiskie līdzekļi ar attiecīgo atbalsta likmi nevar tikt ieguldīti faktisko pieslēgumu izbūvē, bet pašvaldība, ievērojot pašvaldības saistošos noteikumus, kā arī ievērojot publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas un konkurences izkropļošanas aizliegumu regulējošo normatīvo aktu prasības, var lemt par attiecīgu atbalstu, tajā skaitā līdzfinansējuma nodrošināšanu, tad pašvaldības mērogā darba vajadzībām var veidot pieslēgumu izbūves vajadzību apkopojumu.</p>

		pēc Sabiedrības aplēsēm ūdensvada un kanalizācijas atzaru projektēšanai un būvniecībai no ielu sarkanajām līnijām līdz ēkām, kanalizācijai ir nepieciešami vēl 6 miljoni EUR un ūdensapgādei 2,2 miljoni EUR, tai skaitā par Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta" pieslēgumu nodrošināšanai. Izmaksas norādītas 2019.gada cenu aplēsēs.	<i>VARAM norāda – jau šobrīd pašvaldībām ir iespējams pieteikties uz valsts aizdevumu pieslēgumu izbūves veicināšanai, ja šādu līdzfinansējumu paredz pašvaldības saistošie noteikumi, atbilstoši MK 2020. gada 14. jūlija noteikumiem Nr. 456 "Noteikumi par nosacījumiem un kārtību, kādā pašvaldībām izsniedz valsts aizdevumu ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid-19 izplatību" (arī MK 2020.gada 12.maija noteikumiem Nr. 278 "Noteikumi par nosacījumiem un kārtību, kādā pašvaldībām izsniedz valsts aizdevumu ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid-19 izplatību").</i>
15.	SIA "Ūdeka" Venstpils pilsētas dome	Plānošanas dokumenta "Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam" ir izvirzīti septiņi investīciju virzieni notekūdeņu savākšanas jomā, skat. 40.lp. 2.1.tabula "Investīciju ieguldījumu virzieni un atbalstāmās darbības notekūdeņu savākšanas jomā". Ierosinām paplašināt atbalstāmās darbības 4.virzienā "Investīcijas notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes uzlabošanai" un papildināt ar jaunu Atbalstāmo darbību: "Esošo attīrīto notekūdeņu novadīšanas būvju darbības uzlabošana".	Komentārs pieņemts zināšanai. Tā kā Investīciju plāns nenosaka atbalstāmās darbības, tad plānā izmaiņas nav izdarītas, taču ierosinājumu varētu izskatīt citu ES fondu 2021.-2027.apguves dokumentu izstrādes laikā.

Līdz 14.08.2020. saņemtie specifiskie komentāri (par konkrētas aglomerācijas datiem, vērtējumu u.tml.)

N.p.k.	Iesniedzējs	Komentārs	Skaidrojums/ atbilde
1.	Alūksnes novada pašvaldība	Veikt labojumu Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 6. pielikumā, kur Alūksnes pilsētā ārpus aglomerācijas esošo patērētāju skaits ir norādīts 70. Aglomerācijas paplašināšanas robeža ietver blīvi apdzīvotas teritorijas Alūksnes pilsētā – Skārņu ielu, Ziedu ielu, Purva ielu, kā arī Ezermalas ielu, Robežu ielu, Ozolu ielu un Cerību ielu, kuras atrodas Alūksnes ezera krastā. Ezermalas un Robežu ielā atrodas gan savrupmāju apbūve, gan viesu nami un atpūtas bāzes, līdz ar to vasaras mēnešos šajā teritorijā esošo cilvēku skaits pieaug.	Komentārs nav ņemts vērā <i>Investīciju plāna izstrādātājiem apmeklējot Alūksnes pilsētas ūdenssaimniecības sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju, tika detalizēti apskatītas visas blīvi apdzīvotās vietas Alūksnes notekūdeņu aglomerācijas tuvumā, t.sk. Ezermalas, Robežu, Ozolu un Cerību ielas, kā arī Kolbergis. Novērtējot iedzīvotāju skaitu šajās</i>

		Saskaņā ar 2019. gada aprīlī izsniegtajiem pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, augstāk minētajās ielās deklarēto iedzīvotāju skaits ir 204, līdz ar to nepieciešamie ieguldījumi uz vienu papildus pieslēgto iedzīvotāju ievērojami samazinātos un investīciju maksimālais apmērs netiktu pārsniegts.	<i>vietās, kā arī vajadzīgos ieguldījumus, secināts, ka nepieciešamās investīcijas ir ļoti lielas un nav ekonomiski pamatotas. Tiekoties ar Investīciju plāna izstrādātājiem, SIA "RŪPE" norādīja, ka neredz iespēju nodrošināt tīklu infrastruktūras izbūvei nepieciešamo līdzfinansējumu vismaz 25% apjomā, tāpēc Investīciju plānā Alūksnei šādas investīcijas nav norādītas.</i>
2.	Alūksnes novada pašvaldība	Veikt labojumu Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 6. pielikumā, tabulas sadaļā "Pašvaldību atbalsta apjoms mājsaimniecību pieslēgumiem pie centralizētās kanalizācijas sistēmas". Četru gadu laikā, ieskaitot 2020. gadu, Alūksnes novada pašvaldībā līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes un/vai kanalizācijas sistēmai izmantojuši 116 nekustamo īpašumu īpašnieki.	<i>Komentārs ņemts vērā, labojums izdarīts, taču vērtējumu (punktu skaitu) tas nemaina, jo punkti atkarīgi no atbalsta intensitātes, nevis atbalstu izmantojušo iedzīvotāju skaita.</i>
3.	Alūksnes novada pašvaldība	Papildināt Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 6. pielikuma tabulu "Nepieciešamais ieguldījums NAI". Sadaļā "rekonstrukcija" Alūksnei indikatīvās izmaksas norādāmas 500 000 EUR, sadaļā "energoefektivitāte" iekļaut gaisa pūtēju nomainītu 3 gab. (22 kW) un mikseru nomainītu ar indikatīvajām izmaksām 50 000 EUR, sadaļā "dūņu apsaimniekošana" iekļaut dūņu uzglabāšanas un apsaimniekošanas lauka izbūvi ar indikatīvajām izmaksām 80 000 EUR.	<i>Komentārs nav ņemts vērā</i> <i>Esošās infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas Investīciju plāna secinājumu un rezultātu daļā nav atspoguļotas, jo tās pilnā apjomā ir iekļaujamas tarifā un ir jāsedz pakalpojuma saņēmējiem (lietotājiem), nevis visiem nodokļu maksātājiem caur ES fondu finansējumu. Energoefektivitātes uzlabojumi Investīciju plānā tiek ierosināti visiem ūdenssaimniecības uzņēmumiem, ja ieguldījumu atmaksāšanās termiņš ir mazāks par 7 gadiem. Ilgtermiņa risinājumi notekūdeņu dūņu atbilstoši apstrādei Investīciju plānā ir identificēta gan kā risināma problēma, gan kā investīciju ieguldījumu virziens. Pie ilgtermiņa risinājumu izstrādes valsts mēroga notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģijai strādā Latvijas ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija LIFE GOODWater projekta ietvaros. ES fondu darbības</i>

			<p>programmas 2021.-2027. gadam projektā indikatīvi ir paredzēts finansējums notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstībai, tomēr atbalstāmās darbības būs zināmas tikai pēc minētās stratēģijas sagatavošanas.</p>
4.	<p>Brocēnu novada pašvaldība</p> <p>un</p> <p>SIA “Brocēnu siltums”</p>	<p>Labots teksts ziņojuma 1.6. tabulā, norādot, ka Saldus aglomerāciju būtu pamatoti paplašināt ar Oškalniem, norādīts investīciju apjoms, precizēti citi rādītāji, norādīti varianti: 1. variants Emburga, Cieceres pagasts, Brocēnu novads un 2. variants Saldus, Saldus novads.“</p>	<p>Komentārs ņemts vērā daļēji, teksts attiecīgajā vietā papildināts ar zemspvītras piezīmi.</p> <p>Lūdzam ņemt vērā, ka Investīciju plāna 1.nodaļa un 1.6.tabula ir atspoguļots situācijas novērtējums aglomerācijās uz 2017.gadu, kas sagatavots, balstoties uz VARAM ievāktajiem datiem 2018.gadā. Minētie dati pētījuma rezultātos un secinājumos nav izmantoti.</p> <p>Lēmums par Oškalnu ciema centralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvi un pievienošanu Saldus pilsētas centralizētajai kanalizācijas sistēmai ir jāpieņem attiecīgajām pašvaldībām. Vienlaikus būtu jāizvērtē, vai ir pamatoti mainīt Saldus notekūdeņu apsaimniekošanas aglomerācijas robežu.</p>
5.	<p>PA “San-Tex”(Balvi)</p>	<p>Izskatot investīcijas plānā sniegto informāciju, kas attiecas tieši uz Balvu pilsētas NAI, tad 3.4. nodaļā (NAI jaudu pietiekamības novērtējums) piekrītam, ka Balvu pilsētai pie esošā iedzīvotāju skaita, NAI jaudas pieaugums būtiski nav jāpalielina, bet jāspēj rekonstruēt veco kanalizācijas cauruļvadu un skataku tīklu posmus, kas uzņem infiltrācijas ūdeņu apjomu un lietus periodu laikā rada papildus slodzi visai kanalizācijas sistēmai. Lūdzam vērst uzmanību uz to, ka Balvu NAI, sastāv tikai no vienas līnijas un ir izbūvēta ar mazu hidrauliskās jaudas rezervi. Izbūvējot Balvu NAI pīķa stundas plūsma projektēta 150 m3/h. Patreiz lietus perioda dienās ienākošo notekūdeņu apjomu plūsmas mērītājs uzrāda 160-198 m3/h. Tādos gadījumos avārijas liekā plūsma pārplūdes kamerā tiek sadalīta un pa tiešo tiek novadīta pa apvadlīniju uz izplūdes vietu Bolupes upē.</p>	<p>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</p> <p>Investīciju plāna izstrādātāji atzīst problēmu, kas radusies tāpēc, ka NAI ir projektētas tā, ka nav iespējams atslēgt daļu attīrīšanas cikla, lai veiktu NAI uzturēšanas un atjaunošanas darbus, vienlaicīgi turpinot notekūdeņu pieņemšanu un attīrīšanu paralēlā ciklā. Šāda situācija tika konstatēta vairākās aglomerācijās.</p>

		Lietus un pavasara periodā NAI sistēmai rodas pārplūdes riski. Izplūdes veiktspēju ietekmē arī Balvu ezera ūdens līmenis.	
6.	PA "San- Tex"(Balvi)	Izskatot 4.4. nodaļu (Ieguldījumu novērtējums NAI paplašināšanā vai rekonstrukcijā), 4.4. tabulā teikts, ka Balvu novada P/A "SAN-TEX", norāda uz NAI jaudas dubultošanu. P/A "SAN-TEX" precizē, ka ir nepieciešama NAI rekonstrukcija ar otras līnijas izveidi, bet ar to pašu NAI jaudu. Galvenā problēma ir sekojoša, ka NAI ir būvēta ar vienu tehnoloģisko līniju, kuru nav iespējams apturēt, lai veiktu bioloģiskās apstrādes līnijas apkopi un remontus. Pastāv risks, ka notiekot iekārtu vai būves daļas avārijai (kas var rasties nolietojuma rezultātā), nāksies apturēt notekūdeņu plūsmu caur NAI un neatfīrītus notekūdeņus novadīt uzreiz uz izplūdes vietu Bolupes upē. Iekārtas remontu var aizņemt nedēļas un vēl būs nepieciešams laiks bioloģiskās apstrādes līnijas darba atjaunošanai.	<i>Komentārs ņemts vērā daļēji, precizējot redakciju ierakstam Investīciju plāna 4.4. tabulā.</i>
7.	SIA "Saldus komunālserviss"	Izdarīti labojumi datos par Saldus Investīciju plāna 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 4.3.,	<i>Komentāri nav ņemti vērā, jo Investīciju plāna izstrādes gaitā izmantota vienota metodika, lai dati par visām aglomerācijām būtu savstarpēji salīdzināmi un novērtējami. Investīciju plāna izstrādātāji tajā ir izmantojuši pašu ūdenssaimniecības uzņēmumu anketās sniegto informāciju. Turklāt komentāros nav norādīts izmaiņu pamatojums.</i>
8.	SIA "Rīgas ūdens"	Sabiedrība arī lūdz VARAM Investīciju plāna projektā precizēt nepieciešamo iedzīvotāju pieslēgumu centralizētai kanalizācijas sistēmai īpatsvaru (%) Rīgas notekūdeņu aglomerācijai, lai izpildītu Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu prasības, jo 2000 iedzīvotāju skaits nav uzskatāms par vienādu ar 2000 cilvēku ekvivalentu un rādītājam būtu jāatbilst VARAM 05.08.2019. vēstulē Nr.4-4/7413 skaidrotajām prasībām.	<i>Komentārs ņemts vērā, 5.7. tabulai pievienota zemsvītras piezīme, Investīciju plāna 9.pielikumā Rīgas anketai pievienots SIA "Rīgas ūdens" veiktais aprēķins.</i>
9.	SIA "Rīgas ūdens"	1.3.tabulā. Apkopojums par notekūdeņu apsaimniekošanas jomā konstatētajām neatbilstībām normatīvo aktu izpildē sadaļā "Likums "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2014. gada 14. janvāra padomes	<i>Komentārs ņemts vērā, precizēta teksta redakcija 1.3. tabulā.</i>

		lēmums Nr.1/2 “Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodika” sniegta informācija, ka “atsevišķām pašvaldībām pat tika izsniegti citu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju saskaņojumi (Ķekavas pašvaldība) par zemāka tarifa piemērošanu, ja notekūdeņu sistēma tiks pievienota lielākai (Rīgas pilsēta)”. Norādām, ka šī informācija var maldināt ziņojuma lietotāju, jo SIA “Rīgas ūdens” nevienam klientam nepiemēro samazinātu tarifu un visiem klientiem tiek piemēroti Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktie ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi;	
10.	SIA “Rīgas ūdens”	Visos aprēķinos, kur tiek izmantots notekūdeņu daudzums, kas nonāk NAI (tai skaitā sadaļā par aglomerācijas novērtējumu), papildus Anketā norādītajam par NAI “faktiski saņemtais notekūdeņu apjoms, m ³ /gadā” ir nepieciešams pieskaitīt arī Anketā norādīto “pārslodzes, pārplūdes notekūdeņu daudzums, m ³ /gadā”, kas korekti attēlotu šī brīža kopējās slodzes situāciju kanalizācijas tīklā un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs;	<p>Komentārs nav ņemts vērā</p> <p><i>Investīciju plāna izstrādes gaitā izmantota vienota metodika, lai dati par visām aglomerācijām būtu savstarpēji salīdzināmi un novērtējumi. Tāpēc tiek vērtēts tas notekūdeņu un piesārņojuma apjoms, kas ieklūst NAI. Rīgas NAI ieklūstošo notekūdeņu apjomā nav rēķināti 2 632 110 m³/gadā, kas ir pārslodzes ūdeņi, jo šie notekūdeņi neieklūda NAI. Ir saprotama Rīgas īpašā, vēsturiski izveidojusies situācija, kur lielās platībās sadzīves kanalizācijas tīkli tiek izmantoti arī lietus notekūdeņu novadīšanai. Izdevumi par lietus ūdens novadīšanu, izmantojot notekūdeņu savākšanas sistēmu, ir jāsedz tiem, kas lietus ūdeņus novada. Tāpēc visi SIA "Rīgas ūdens" anketā norādītie izdevumi, kas risina lietus ūdeņu novadīšanas problemātiku (lietus notekūdeņu attīrīšanai, t.sk. avārijas izlaides notekūdeņu apjoma samazināšanai par aptuveni 90%, nepieciešams palielināt hidraulisko uztveršanas jaudu, izbūvējot lietus notekūdens uzkrājējrezervuāru ar sūkņēšanas staciju, apvadlīniju ap bioloģisko procesu) netika iekļauti atbalstāmo investīciju sarakstā.</i></p>

11.	SIA "Rīgas ūdens"	<p>Visos aprēķinos, kur tiek izmantots faktiski novadītais notekūdeņu apjoms kanalizācijas sistēmā, izmantot Anketā norādīto "kopējais uz NAI novadītais notekūdeņu apjoms aglomerācijā (kopējais sadzīves/ražošanas un lietus notekūdeņu daudzums par ko izrakstīti rēķini) m³/gadā" pretējā gadījumā ar asenizācijas transportu nodotais notekūdeņu apjoms tiek pieskaitīts divas reizes;</p>	<p>Komentārs nav ņemts vērā, jo nav saņemtas konkrētas norādes, kur notekūdeņu apjomi dubļjas.</p> <p><i>Pēc VARAM lūguma Investīciju plāna izstrādātāji izvērtēja šo SIA "Rīgas ūdens" komentāru un sniedza šādu atbildi. Investīciju plāna 9.pielikumā ietvertajā Rīgas anketā notekūdeņu plūsma ir precīzi nodalīta un uzskaitīta - kopējais uz NAI novadītais notekūdeņu daudzums ir 38 839 438 m³/gadā, kas sastāv no mājsaimniecību novadītā (24 493 632), nedzīvojamā fonda notekūdeņiem (11 440 590), Jūrmalas notekūdeņiem (1 123 910), savāktiem lietus notekūdeņiem, par ko izrakstīti rēķini (1 746 856) un nodotajiem asenizācijas notekūdeņiem (34 450). Kopējais NAI pieņemtais notekūdeņu apjoms ir 47 540 576 m³/gadā. Papildus ir vēl 2 632 110 m³/gadā, kas ir plūduši pa centralizēto kanalizācijas sistēmu, bet ir izlaisti dabā, kā pārslodzes ūdeņi. Ja SIA "Rīgas ūdens" uzskata, ka Investīciju plānā dotos par Rīgu asenizatoru nodotie notekūdeņi ieskaitīti divas reizes, nepieciešamas konkrētas norādes par to, kurā vietā plānā tas tā ir izdarīts.</i></p>
12.	SIA "Saltavots" (Sigulda)	<p>1) Izvērtējot dokumentu "Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam" (turpmāk – pētījums) rezultātus ir konstatēts, ka konkrēti Siguldas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu (turpmāk – Siguldas NAI) gadījumā, pētījumā izmantoti 2018. gada U2 atskaišu rezultāti, un atskaitē atspoguļoti gada vidējie rādītāji (tabula Nr. 3.3), kas nevar tikt uzskatīti par pilnībā objektīviem attiecībā uz Siguldas NAI faktisko noslogojumu attiecīgos laika periodos.</p> <p>2) Analizējot Siguldas NAI faktisko noslogojumu pa mēnešiem 2019. gadā (sk. tabulu zemāk), tika konstatēts, ka gada 4 mēnešos Siguldas NAI faktiskais hidrauliskais noslogojums diezgan būtiski pārsniedz optimālo (pētījumā pieņemto) 70% noslogojumu. Pētījumā norādīts,</p>	<p>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</p> <p><i>Pēc VARAM lūguma Investīciju plāna izstrādātāji izvērtēja SIA "Saltavots" papildus sniegto informāciju. Tālāk izklāstīti apsvērumi un secinājumi.</i></p> <p><i>Visā pētījumā tiek izmantota vienota metodika, lai dati būtu savstarpēji salīdzināmi. Tāpēc visās aglomerācijās tiek vērtēts notekūdeņu apjoms 2018.gadā.</i></p> <p><i>Detalizēti izvērtējot SIA "Saltavots" papildus sniegto informāciju konstatēts, ka:</i></p>

	<p>jo lielāka infiltrācija, jo atšķaidītāki notekūdeņi - tas būtu attiecināms uz vairākiem izplūdes parametriem, taču šādos gadījumos tas būtiski traucē slāpekļa atdalīšanas procesu, jo notekūdeņu attīrīšanas iekārtās ieplūst ar skābekli bagātināti notekūdeņi, un šajos laika periodos tiek traucēta vai praktiski nenotiek denitrifikācija.</p> <p>3) Kā jau norādīts pētījumā, diezgan būtisku ietekmi uz Siguldas NAI bioloģisko noslogojumu jau rada un turpmāk radīs decentralizēto kanalizācijas sistēmu (turpmāk – DKS) pieņemšana notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, jo kā liecina Siguldas NAI veiktie eksprestesti, DKS pievienoto notekūdeņu sastāvs visos gadījumos un daudzos pat daudzkārt pārsniedz 2002. gada 22. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” noteiktos tipisku sadzīves notekūdeņu rādītājus, un DKS pievienoto notekūdeņu, kuru attīrīšana pārsniedz Siguldas NAI piesārņojuma attīrīšanas jaudas. Šobrīd DKS notekūdeņu pieņemšana Siguldas NAI ir limitēta līdz 4 m³/dnn un, nepalielinot piesārņojuma attīrīšanas jaudas, jo Siguldas NAI projektētā jauda ir paredzēta tipisku sadzīves notekūdeņu pieņemšanai attīrīšanai, un lielāka apjoma DKS notekūdeņu apjoma pieņemšana nav iespējama.</p> <p>Atsaucoties uz iepriekš minēto, izvērtējot pētījuma rezultātus un iespēju sniegt komentārus/priekšlikumus, SIA “SALTAVOTS” lūdz iekļaut pētījumā 2019. gada analizētos Siguldas NAI noslogojuma faktiskos rezultātus, kas apliecina objektīvus ikmēneša noslogojumus Siguldas NAI saņemtajos notekūdeņos un dod iespēju izvērtēt perspektīvo Siguldas NAI noslogojumu, ko būtiski varētu ietekmēt DKS notekūdeņu pieņemšana no notekūdeņu aglomerācijā iekļautajām, kā arī ārpus tās atrodošos DKS notekūdeņu pieņemšanu. Izvērtējuma rezultātā ir atspoguļojusies ieguldījumu nepieciešamība Siguldas NAI pārbūvei ilgtermiņa darbības nodrošināšanai. Pārbūvējot Siguldas NAI, ir nepieciešams izbūvēt esošajā Siguldas NAI teritorijā otru - paralēlu notekūdeņu attīrīšanas līniju, kas ļautu līdzsvarot Siguldas NAI hidraulisko un bioloģisko noslogojumu, tādējādi nodrošinot stabilu Siguldas NAI darbību hidraulisko un bioloģisko pārslodžu, kā arī tehnisko apkopju un remontu gadījumos. Aptuvenās izmaksas šī projekta realizācijai varētu sastādīt ~2,5 milj. Euro.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2019.g. salīdzinājumā ar 2018.g. kopējais patērētāju novadītais notekūdeņu apjoms uz attīrīšanas iekārtām samazinājās par 1285 m³/gadā, t.i., par 0,3%, kas būtiski nemaina situāciju; - 2019.g. salīdzinājumā ar 2018.g. kopējais faktiski saņemtais notekūdeņu apjoms notekūdeņu attīrīšanas iekārtās palielinājās par 223 460 m³/gadā, t.i., palielinājās par 28,4%. Tā kā patērētāju novadītais notekūdeņu apjoms nav būtiski mainījies, minētais palielinājums ir uzskatāms par lietus ūdeņu un gruntsūdeņu infiltrāciju kanalizācijas sistēmā; - nav skaidra vēstulē norādītā SIA “Saltavots” infiltrācijas aprēķināšanas metodika, pēc kuras infiltrācija 2018.g. aprēķināta 39,26% apjomā, bet 2019.g. - 51,9% apjomā. Pēc Investīciju plāna izstrādātāju aprēķiniem infiltrācija 2018.gadā bija (787454-478299)/478299=64,6%. Attiecīgi 2019.gadā infiltrācijas apjoms bija (1010914-477014)/477014=111,9%. <p>Secinājumi - pie citu ūdeņu infiltrācijas apjoma, kas pārsniedz patērētāju novadīto notekūdeņu kopējo apjomu, primāri ir jādome par infiltrācijas samazināšanu. Vēstulē norādītos papildus nepieciešamos 2,5 milj EUR NAI paplašināšanai ekonomiski pamatotāk ir ieguldīt kanalizācijas sistēmas rekonstrukcijā, samazinot infiltrācijas apjomu līdz 20% – 30% robežai no esošā 60% - 110% apjoma. Papildus tas dos būtiskus elektroenerģijas ietaupījumus, samazinot infiltrācijas ūdeņu pārsūkņēšanu un to nevajadzīgu attīrīšanu NAI.</p>
--	---	---

			<p><i>Par NIA jaudu nepietiekamību pēc decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveides un visu notekūdeņu atbilstošas attīrīšanas nodrošināšanas pēc 2021.gada 31.decembra. Pētījuma izstrādes laikā nevienā no aglomerācijām nebija izveidots pilnvērtīgs decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzskaite reģistrs. Tikai pēc visu reģistru izveides būs iespējams saprast, cik liels notekūdeņu apjoms papildus katru dienu nonāks NAI. Pilnībā piekrītam vēstulē minētajam faktam, ka šādu notekūdeņu piesārņojuma apjoms ir daudz augstāks nekā parastu sadzīves notekūdeņu piesārņojuma apjoms. Problēmas ar NAI jaudu pietiekamību, situācijā, kad asenizācijas notekūdeņi tiek izvēsti regulārāk un lielākos apjomos, var būt vairākām NAI visā Latvijā. Šī problēma ir piefiksēta, bet nepieciešamo ieguldījumu apjomu Investīciju plāna izstrādes gaitā novērtēt nebija iespējams.</i></p>
13.	SIA "Talsu ūdens"	<p>Neskatoties uz faktu, ka SIA "Talsu ūdens" 2019.gada 17.septembrī ir informējis VARAM par kritisko situāciju Talsu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, plānošanas dokumentos netiek rekomendēts iekļaut Talsus ES fondu nākamā plānošanas perioda (2021. – 2027.gada) investīciju vajadzībām. 2020.gada martā SIA "Talsu ūdens" sadarbojoties ar SIA "ISMADE" pārstāvi Juri Pētersonu, apkopoja datus par situāciju Talsu aglomerācijā un Talsu NAI, kura gaitā vairākkārt uzsvēta Talsu NAI kritiskā situācija: Atkārtoti norādām - Talsu NAI projekta realizācija ir neatliekama un būtiski svarīga vairāku apsvērumu dēļ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2018.gada vasaras sākuma, SIA "Talsu ūdens", pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas uzsākto ES fondu nākamā plānošanas perioda (2021. – 2027.gada) investīciju vajadzību apzināšanu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju aptauju par turpmākām ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības vajadzībām, sagatavoja un iesniedza informāciju par nepieciešamajām 	<p><i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i> <i>Pēc VARAM lūguma Investīciju plāna izstrādātāji izvērtēja SIA "Talsu ūdens" papildus sniegto informāciju. Tālāk izklāstīti apsvērumi un secinājumi.</i> <i>1.Talsu NAI nodotas ekspluatācijā 2001.g. To būvniecību lielā mērā atbalstīja ES Kohēzijas fonda finansējums. Līdzekļi būvniecībai tika piešķirti, detalizēti izvērtējot SIA "Talsu ūdens" spēju uzbūvētās NAI uzturēt un apkalpot. Nepieciešamie līdzekļi NAI darbības nodrošināšanai un uzturēšanai ir jāgūst no piesārņotājiem (patērētājiem) sniegto pakalpojumu (tarifu) veidā, kā arī piemērojot normatīvajos aktos par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu paredzētās kompensācijas.</i></p>

		<p>investīcijām Talsu NAI. Kopš Talsu NAI nodotas ekspluatācijā 2001. gadā tajās nav veikta rekonstrukcija vai kapitālais remonts. Uz n/ū tehnēm uzstādītās 2 redeles rupjo atkritumu atdalīšanai ir nolietojušās un nav atjaunojamas - viena no tām ir nomainīta uz jaunu. Ņemot vērā pārējo iekārtu (transportieris, smilšu atdalītāji, smilšu mazgāšanas iekārta) ilgo kalpošanas laiku un darbību agresīvā vidē, tuvākā laikā ir iespējama to iziešana no ierindas - jebkuras iekārtas avārija pārtrauc notekūdeņu attīrīšanas procesu, kas var radīt riskus vides piesārņojumam – notekūdeņi tiek novadīti Dzelzupē. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu bioloģiskajā attīrīšanas blokā uzstādītie mikseri un sūkņi ir vairākkārt remontēti un pilnībā nepilda savas funkcijas daļēji ir nomainīti uz jauniem. Gaisa padeves nodrošināšanai aerācijas sistēmā uzstādītie gaisa pūtēji iespēju robežās ir remontēti, bet ilgā kalpošanas laika dēļ nespēj nodrošināt vajadzīgo gaisa padevi normālai NAI darbības nodrošināšanai. Otrreizējos nostādītajos uzstādītie taisnstūra ķēžu skrēperi virsmas peldvielu savākšanai ir nomainīti uz jauniem. Kopējais 2016.-2017.gadā ieguldītais finansējums NAI ir gandrīz 70 000 EUR. 2018.gadā remontdarbi turpinājušies – ieguldot ap 50 000 EUR, savukārt 2019.gadā Talsu novada pašvaldība ir piešķirusi investīcijas 45 000 EUR Talsu NAI iekārtu darbības atjaunošanai. Visi šie ieguldījumi ir tikai un vienīgi darbības uzturēšanai un avārijas risku novēršanai – nevis iekārtu pilnvērtīgai darbībai. Talsu NAI iekārtas ir novecojušas un pilnvērtīgi nepilda funkcijas;</p> <p>2. Par Talsu NAI iekārtu tehnisko stāvokli savos ziņojumos un lēmumos vairākkārt ir norādījusi arī Valsts Vides dienesta Ventspils reģionālā pārvalde. 2019.gada 22.maija Ziņojumā Nr.676-016/2019 III nodaļā SECINAJUMI 1.punktā norādīts – <i>Normālos NAI ekspluatācijas, meteoroloģiskos un hidroloģiskos apstākļos NAI spēj nodrošināt lielāko daļu piesārņojošo vielu normatīvo attīrīšanu – izņemot Nkop un Pkop. Operators (SIA “Talsu ūdens” ar esošajām NAI <u>bez rekonstrukcijas</u> (ieskaitot avāriju novēršanu) vai būtiskas piesārņojošu vielu koncentrācijas pazemināšanas NAI iekārtās) nevar sasniegt būtiski labākus rezultātus un pilnībā nodrošināt atļaujas</i></p>	<p>2. <i>Valsts Vides dienesta Ventspils reģionālās pārvaldes 2019.gada 22.maija Ziņojumā Nr.676-016/2019 III nodaļā SECINAJUMI 1.punktā norādīts – “(...) operators (SIA “Talsu ūdens” ar esošajām NAI <u>bez</u> rekonstrukcijas (ieskaitot avāriju novēršanu) vai <u>būtiskas piesārņojošu vielu koncentrācijas pazemināšanas</u> NAI iekārtās) nevar sasniegt būtiski labākus rezultātus un pilnībā nodrošināt atļaujas nosacījumu un normatīvo aktu ievērošanu.”</i></p> <p><i>Investīciju plāna izstrādes gaitā konstatēts, ka Talsu pilsētas NAI iekārtās notekūdeņu BSP₅ koncentrācija ir 1375 mg/l, kamēr vidēji valstī tā ir 400 mg/l. Secināms, ka Talsu NAI iekārtās notekūdeņu piesārņojuma koncentrācija vairāk nekā 3 reizes pārsniedz vidējo rādītāju valstī. Tā kā SIA “Talsu ūdens” NAI 2001.gadā tika būvētas sadzīves notekūdeņu attīrīšanai, ir nepieciešams samazināt sadzīves notekūdeņu raksturam neatbilstošu notekūdeņu iekļaušanu Talsu centralizētajā kanalizācijas sistēmā. Ņemot vērā, ka augstas piesārņojuma koncentrācijas rada atsevišķu uzņēmumu ražošanas notekūdeņi, ir jāizmanto normatīvajos aktos par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu dotās tiesības ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam piemērot papildu maksu par stipri piesārņotu notekūdeņu attīrīšanu vai kompensāciju par pakalpojumu līguma nosacījumu pārkāpšanu. Šādā veidā saņemto papildu finansējumu būtu jāizmanto komunālo NAI darbības uzlabošanā.</i></p> <p>3. <i>Investīciju plāna izstrādes gaitā tika izskatīti ūdenssaimniecības uzņēmumu iecerētie energoefektivitātes pasākumi notekūdeņu attīrīšanas un dzeramā ūdens piegādes procesos. Ņemot vērā šādu ieguldījumu finansēšanas</i></p>
--	--	--	--

		<p><i>nosacījumu un normatīvo aktu ievērošanu</i> (Pielikumā Ziņojuma kopija). Iepriekšējo gadu Talsu NAI avāriju rezultātā ir stipri piesārņota Dzelzupīte. 2019.gadā izstrādāts Dzelzupītes sanācijas projekts, būvprojekta nosaukums “Valsts nozīmes ūdensnotekas Dzelzupe, ŪSIK kods 372276:01, pik.00/00-25/40, sanācija Ģibuļu pagastā, Talsu novadā. Š.0605”. Projekta realizācija nav efektīva un pamatota pirms nav veikta Talsu NAI rekonstrukcija un uzlabošana.</p> <p>3. SIA “Talsu ūdens” apliecinājis, ka plānojot Talsu NAI rekonstrukciju, tiks ņemti vērā energoefektivitātes paaugstināšanas kritēriji. Šādus nosacījumus tai skaitā paredz iegūtais ISO 50001 Energopārvaldības sistēmas standarts. Energopārvaldības sistēmas ietvaros, ir sagatavoti priekšlikumi par jaunu iekārtu/tehnoloģiju iegādi un ieviešanu energoresursu patēriņa samazināšanai Talsu NAI. Precīzāku informācija par sasniedzamiem energoefektivitātes rādītājiem vēl tiek precizēta, un tiks ņemta vērā izstrādājot Talsu NAI rekonstrukcijas tehnisko projektu.</p> <p>4. 2019. gada novembrī SIA “Talsu ūdens” ir pabeidzis pārņemt visu Talsu novada ūdenssaimniecību, kurā ietilpst Talsu, Stendes, Sabiles, Valdemārpils pilsētas un 13 pagasti, kuros ir 25 NAI. Nevienā no tām nav sava notekūdeņu dūņu glabātava. Tās jāved uzglabāšanai uz Talsu NAI, kas rada papildus slogu notekūdeņu dūņu apsaimniekošanai, kurai jārod risinājums.</p> <p>5. Talsu novada dome 2019.gada 28.martā pieņēma saistošos noteikumus Nr. 11” <u>Decentralizētās kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtība Talsu novada pašvaldībā</u>“. Visi decentralizētās kanalizācijas notekūdeņi tiek vesti uz Talsu NAI, tāpēc vajadzīga septisko dūņu pieņemšanas punkta izveide ar atšķaidīšanas kamerām.</p> <p>6. SIA “Talsu ūdens” vēlas uzsvērt, ka nepiekrīt "Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam" norādītajam novērtējumam, ka Talsu pilsētas NAI piesārņojumu rada rūpnieciskie notekūdeņi. 2019.gada 7.augustā A/S “Talsu piensaimnieks” izbūvēja un nodeva ekspluatācijā priekšattīrīšanas, kas darbojas optimāli. SIA “Ismade”</p>	<p><i>iespējas, plānā ieteikts realizēt visus energoefektivitātes pasākumus, kuru atmaksāšanās termiņš ir 7 gadi vai mazāk. Tas nozīmē, ka ieguldītās investīcijas nesīs lielāku atdevi, salīdzinot ar veiktajiem ieguldījumiem. Ja ieguldījumu atmaksāšanās termiņš ir garāks, tad ūdenssaimniecības uzņēmumam ir pašam jāizvērtē ieguldījumu pamatotība un atmaksāšanās efektivitāte.</i></p> <p><i>4. Ilgtermiņa risinājumi notekūdeņu dūņu atbilstoši apstrādei Investīciju plānā ir identificēti gan kā risināma problēma, gan kā investīciju ieguldījumu virziens. Pie ilgtermiņa risinājumu izstrādes valsts mēroga notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģijai strādā Latvijas ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija LIFE GOODWater projekta ietvaros. ES fondu darbības programmas 2021.-2027. gadam projektā indikatīvi ir paredzēts finansējums notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstībai, tomēr atbalstāmās darbības būs zināmas tikai pēc minētās stratēģijas sagatavošanas.</i></p> <p><i>5. Pētījuma izstrādes laikā nevienā no aglomerācijām nebija izveidots pilnvērtīgs decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzskaites reģistrs. Tikai pēc visu reģistru izveides būs iespējams saprast, cik liels notekūdeņu apjoms papildus katru dienu nonāks NAI. Problēmas ar NAI jaudu pietiekamību, situācijā, kad asenizācijas notekūdeņi tiek izvēsti regulārāk un lielākos apjomos, var būt vairākām NAI visā Latvijā, t.sk. Talsos. Šī problēma ir piefiksēta, bet nepieciešamo ieguldījumu apjomu Investīciju plāna izstrādes gaitā novērtēt nebija iespējams.</i></p>
--	--	---	---

		<p>secinājumi, iespējams, balstās uz 2018. gada analīžu rezultātiem, kad tās vēl nebija izbūvētas. SIA “Talsu ūdens” regulāri veic notekūdeņu testēšanu pie ražošanas objektiem, tai skaitā ēdināšanas uzņēmumiem un piesārņojums no ražošanas notekūdeņiem netiek konstatēts.</p> <p>Ievērojot šādus apsvērumus, SIA “Talsu ūdens” lūdz paredzēt ES fondu nākamā plānošanas perioda (2021. – 2027.gada) investīcijās finansējumu Talsu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijai indikatīvi 2 500 000,00 EUR (summa tiks precizēta pēc tehniskā projekta izstrādes). SIA “Talsu ūdens” vai Talsu novada pašvaldībai nebūs pieejamas investīcijas šādai rekonstrukcijai, turklāt jāņem vērā ka pēc administratīvi teritoriālās reformas Talsi kļūst par Talsu novada centru.</p>	<p>6. <i>Investīciju plānā izmantoti dati, kurus plāna izstrādātājiem SIA “Ismade” sniedza SIA “Talsu ūdens”. NAI darbības un notekūdeņu piesārņojuma koncentrāciju analīzei izmantoti 2018.g. dati, jo tas ir pēdējais pilnais gads, par kuru visiem ūdenssaimniecības uzņēmumiem Latvijā bija pieejama pilna to darbību raksturojoša informācija. Kā jau norādīts pie 2.apsvēruma, Talsu NAI ieplūstošo notekūdeņu BSP₅ piesārņojuma koncentrācija ir ievērojami augstāka nekā vidēji valstī, tāpēc secināts, ka to rada atsevišķu uzņēmumu ražošanas notekūdeņi. SIA “Talsu ūdens” nav sniedzis informāciju par citiem apstākļiem, kas izraisa tik augstu saņemto notekūdeņu piesārņojumu. Ja A/S “Talsu piensaimnieks” 2019.gadā ir izbūvējis notekūdeņu priekšattīrīšanas kameras un nodrošina no rūpnīcas izplūstošo notekūdeņu atbilstību sadzīves notekūdeņu piesārņojumam, tad situācijas uzlabojumiem būtu jāatspoguļojas SIA “Talsu ūdens” sagatavotajā Ūdens-2 atskaitē par 2019.g. Ja tomēr situācija būtiski neuzlabosies, ir jāidentificē citi klienti, kas novada ļoti piesārņotus notekūdeņus, kā arī jāizvērtē priekšattīrīšanas efektivitāte.</i></p> <p>Secinājumi - <i>izvērtējot visus sniegto informāciju, investīcijas SIA “Talsu ūdens” esošo NAI rekonstrukcijā nav pamatotas, jo novadīto notekūdeņu apjoms ir atbilstošs projektētajam, bet paaugstinātās notekūdeņu piesārņojuma koncentrācijas ir jāsamazina to rašanās vietā – uzņēmumos, kas novada ražošanas notekūdeņus Talsu centralizētajā kanalizācijas sistēmā. Savukārt NAI uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas ir jāsedz visiem pakalpojumu lietotājiem.</i></p>
--	--	---	---

14.	SIA "Valgums" (Salaspils)	Nepieciešams precizēt 4.pielikumā, sniegto informāciju, par Salaspils pašvaldību.	Komentārs ņemts vērā , Investīciju plāna gala variantā 4. pielikumā tiks iekļauta precizētā anketa, ar norādi, ka Salaspils novada pašvaldība ir izstrādājusi un saskaņojusi saistošos noteikumus.
15.	SIA "Vinda" (Cēsis) (labojumi)	1.Par aglomerāciju un decentralizēto kanalizāciju – labots 13.punkts, B kolonna "Asenizācijas pak. sniedzēju saraksts", labot uz "nav publicēts Cēsu mājas lapā". 2. NAI esošais novērtējums – labotais ir ierakstīts ar sarkanu.	Komentārs ņemts vērā <i>Pētījuma izstrādes laikā pašvaldības mājas lapā netika atrasts asenizācijas pakalpojumu sniedzēju reģistrs, tāpēc asenizatoru reģistra pieejamība novērtēta ar "nav".</i> Komentārs ņemts vērā , Investīciju plāna 9.pielikumā tiks pievienota precizētā anketa, bet plāna rezultātos un secinājumos ietvertais vērtējums netiks mainīts.
16.	Zemkopības ministrija	Lūdzam precizēt plāna projekta 4.6.sadaļā "Ieguldījumu novērtējums notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas risinājumos" (98. lpp) lietoto terminu "organisko atkritumu" atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktajiem terminam "bioloģiskie atkritumi".	Komentārs ņemts vērā , termins mainīts
17.	Zemkopības ministrija	Plāna projektā (98. lpp) ir teikts, ka bieži tiek izmantots notekūdeņu dūņu utilizācijas risinājums – dūņu nodošana biogāzes ražošanai, kas netiek reglamentēts Ministru kabineta 2006. gada 2. maija noteikumos Nr. 362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli". Šādā gadījumā prasības notekūdeņu dūņām nosaka attiecīgā biogāzes reaktora apsaimniekotājs, lai nodrošinātu labāko reaktora darbību. Ne Direktīva 91/271/EEK, ne Latvijas normatīvi nenosaka specifiskus dūņu apstrādes kritērijus. Dūņu atbilstoša apstrāde ir saistīta ar prasībām organisko atkritumu atbilstošai utilizēšanai. Lūdzam sniegt skaidrojumu – kuros atkritumu utilizēšanas normatīvajos aktos ir noteiktas prasības dūņu atbilstošai apstrādei.	Komentārs nav ņemts vērā <i>Investīciju plāna izstrādes mērķis nav sniegt visaptverošu normatīvo aktu analīzi vai skaidrojumu par to prasībām, tāpēc plāna 1.1.nodaļā konspektīvi aprakstīti tikai normatīvajos aktos notekūdeņu apsaimniekošanai izvirzītie mērķi, kuru sasniegšanai tiek plānotas investīcijas.</i>
18.	Zemkopības ministrija	Plāna projektā (100. lpp) ir teikts: "Populārākais dūņu apsaimniekošanas risinājums ir dūņu nodošana zemnieku saimniecībām to izkaisīšanai uz lauksaimniecībā izmantojamām	Komentārs nav ņemts vērā , jo Investīciju plāna izstrādes uzdevums nebija vākt informāciju par biogāzes ražošanas iekārtām.

		zemēm, vai nodošana koģenerācijas stacijām. Bieži vien ūdenssaimniecības uzņēmums ir spiests arī piemaksāt par dūņu nodošanu koģenerācijas stacijās. Lai arī šie risinājumi ir visai populāri, tomēr ūdenssaimniecības uzņēmumi norāda uz nestabilo situāciju, jo šie uzņēmēji var pieņemt lēmumu nākotnē notekūdeņu dūņas vairs nepieņemt. Šāda situācija uzņēmumus ļoti uztrauc, jo tiem nav līdzvērtīgas alternatīvas dūņu noglabāšanā.” Lūdzam sniegt skaidrojumu vai plāna projektā minētās koģenerācijas stacijas ir biogāzes ražošanas iekārtas, kurās notiek sadalīšanās?	
19.	Zemkopības ministrija	Lūdzam izvērtēt iespēju plāna projektu papildināt ar pasākumu izstādāt normatīvo aktu, kurā ir noteiktas prasības un kritēriji dūņu un citu vielu (piemēram, atkritumu, augu izcelsmes atkritumu, bioloģisko atkritumu) maisījumu atbilstoši mezofilā vai termofilā anaerobā apstrādei biogāzes ražošanas iekārtā un noteiktas kvalitātes un drošuma prasības iegūtajām fermentācijas atliekām.	<i>Komentārs nav ņemts vērā, jo Investīciju plāna mērķis ir apzināt investīciju vajadzības un noteikt to prioritātes; tas nenosaka konkrētus veicamus administratīvus vai regulatīvus pasākumus notekūdeņu apsaimniekošanas uzlabošanai.</i>
20.	Zemkopības ministrija	Plāna projektā (132. lpp) ir teikts, ka notekūdeņu dūņas ir bagātas ar barības vielām, un tās var izmantot augsnes mēslošanā, iepriekš tās atbilstoši apstrādājot, novēršot patogēnu nonākšanu citā vidē. Tā piemēram, Latvijā dūņas tiek apstrādātas galvenokārt trīs veidos – apstrāde metāntankos mezofilajā režīmā, kompostēšana un ilgstoša uzglabāšana bez dūņu pārjaukšanas. Apstrādes mērķis ir dūņu stabilizācija un dezinfekcija. Lūdzam plāna projekta tekstu precizēt atbilstoši plāna projekta 100. lappusē teiktajam un lietotajai terminoloģijai.	<i>Komentārs nav ņemts vērā, jo nav konstatēta pretruna starp Investīciju plāna 4.6. un 6.2. nodaļā rakstīto.</i>
21.	SIA “Vinda” (Cēsis)	VARAM mājas lapā publicētajā Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāna 2021.-2027.gadam 6.pielikumā “Aglomerācijās plānoto ieguldījumu apjoms...” mūsaprāt ir ieviesusies kļūda V,X un Z skaitļu aprēķinos, lūdzu pārbaudiet.	<i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā, jo aprēķinu kļūda neietekmē rezultātus un secinājumus.</i>
22.	Valsts vides dienests	Plānā un Vides pārskata projektā ieteicams lietot vienotus apzīmējumus, piemēram, Plāna 16.lpp. sniegta informācija par Ūdens-2 atskaiti, savukārt 131.lpp. norādīts statistikas pārskats „2-Ūdens”, un Vides pārskata projektā norādīts Valsts statistikas pārskats „2-Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu”.	<i>Komentārs ņemts vērā</i>

23.	Valsts vides dienests	Plāna 1.3. tabulā attiecībā uz vides aizsardzības oficiālās statistikas un piesārņojošās darbības pārskata veidlapas „Veidlapa Nr. 2 – Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu” aizpildīšanas problēmām kā risinājumu neprecīzu vai neatbilstošu rādītāju samazināšanai varētu minēt VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” statistikas pārskatu sistēmas uzlabošanu/automatizēšanu, piemēram, lai sistēma neļautu operatoriem sniegt informāciju, kas atšķiras no citiem gadiem (tikai atsevišķās ailes), tiktu norādīti korekti piesārņojošo vielu emisijas apjomi (ņemot vērā ievadītos parametrus, sistēma varētu jau automātiski šo parametru norādīt).	<i>Komentārs ņemts vērā</i>
24.	Valsts vides dienests	Lūdzam precizēt aglomerāciju skaitu: Plāna 5.lpp. norādīts, ka tika <u>apsekoti 75 aglomerāciju pārstāvji</u> ; Plāna 6.lpp. norādīts, ka veikts investīciju ieguldījumu novērtējums, ieguldījumu virzienu prioritizācija un <u>apkopota informācija par investīciju vajadzībām 74 apdzīvotajās vietās</u> ; Plāna 21.lpp. norādīts, ka <u>datu apkopojums un analīze veikta par 74 Pasūtītāja norādītajām aglomerācijām</u> Vides pārskata projekta 6.lpp. norādīts, ka Plāna ietvaros ir <u>analizēti investīciju ieguldījumu virzieni 76 aglomerācijās</u> .	<i>Komentārs ņemts vērā</i> precizēts, ka apsekotas 74 aglomerācijas.
25.	Valsts vides dienests	Lūdzam Plānā pie saīsinājumiem iekļaut apzīmējumu SPRK un MK.	<i>Komentārs ņemts vērā</i>
26.	Valsts vides dienests	Plāna 32.lpp. Ilūkstes aglomerācijai pēc CKS pakalpojumu pieejamības esošajā aglomerācijā norādīts kā neizpildīts, lai gan šajā aglomerāciju grupā (piemēram, Dundaga, Salacgrīva) ir līdzīga situācija, un tām ir norādīts, ka prasības ir sasniegtas.	<i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i> <i>Lūdzam ņemt vērā, ka Investīciju plāna 1.nodaļa un 1.6.tabula ir atspoguļots situācijas novērtējums aglomerācijās uz 2017.gadu, kas sagatavots, balstoties uz VARAM ievāktajiem datiem 2018.gadā un ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju pašu vērtējumu. Minētie dati pētījuma rezultātos un secinājumos nav izmantoti.</i>

Komentāri par Ūdensapgādes investīciju plānu 2021.-2027.

N.p.k.	Iesniedzējs	Jautājums/komentārs	Skaidrojums/ atbilde
1.	Baltijas Vides forums	Skatos ūdens apgādes apsaimniekošanas plānu, un man radies jautājums par 1 .teikumu, kurā minēti cipari. Tas ir ziņojuma 13.lapas pusē: Latvijā ir 21 lielā (virs 1000 m ³ /diennaktī) ūdensapgādes sistēma, savukārt vidējo (101 – 1000 m ³ /diennaktī) un lielo ūdensapgādes sistēmu īpatsvars ir tikai 10 % no kopējo sistēmu skaita. Kaut kā nevaru saprast? 21 ir lielā, bet cik ir vidējās un uz ko attiecas 10%?	<i>Komentārs ņemts vērā, teksts precizēts.</i>
2.	SIA “JNKU”	24.lpp ir atspoguļota pretrunīga informācija – SIA ”Gaļas pārstrādes uzņēmums Nākotne” nenodrošina iedzīvotājus ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem. Ir nekorekti pirmajā rindkopā uzrakstīt, ka “Šajā grupā ietilpst tie komersanti, kuri nav sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji un komunālo saimniecību uzņēmumi, bet kuru īpašumā esošas ūdensapgādes sistēmas nodrošina ar dzeramo ūdeni arī iedzīvotājus.”	<i>Komentārs ņemts vērā, teksts precizēts, svītrojot atsauci uz minēto uzņēmumu.</i>
3.	SIA “Rīgas ūdens”	Norādām, ka ūdensapgādes Investīciju plānā kļūdaini uzrādīts, ka plānojam investīcijas CŪS izbūvei 17 162 iedzīvotājiem. SIA “ISMADE” 18.03.2020. nosūtītajā vēstulē Nr.2020-A13.1-5.1/198-N bijām norādījuši, ka kompleksi ar kanalizācijas tīklu izbūvi tika novērtēta vienlaikus ūdensapgādes tīklu paplašināšanas iespēja tikai notekūdeņu aglomerācijas teritorijas robežās, kur plānota kanalizācijas tīklu paplašināšana, kas ietver gan teritorijas, kur ūdensapgādes tīklu šobrīd nav, gan arī teritorijas, kur nepieciešama “pagaidu” ūdensvadu tīklu pārbūve, kas nav Sabiedrības īpašumā un caur kuriem Sabiedrībai ir apgrūtināti nodrošināt EK 05.12.1998. Padomes Direktīvas 98/83/EEK <i>Par dzeramā ūdens kvalitāti</i> prasības. Tamdēļ plānots, ka jaunu ūdensapgādes pieslēgumu īpatsvars būs būtiski mazāks par jauniem kanalizācijas pieslēgumiem un nepieciešamās investīcijas ūdensapgādes tīklu izbūvei norādītas pieejamības nodrošināšanai orientējoši 4138 iedzīvotājiem.	<i>Komentārs ņemts vērā, iedzīvotāju skaits precizēts atbilstoši komentārā norādītajam.</i>
4.	SIA “Rīgas ūdens”	Līdzīga situācija ir ar ūdensapgādes faktisko pieslēgumu nodrošināšanu, kur Sabiedrības ieskatā Investīciju plāna projektā arī trūkst pilna	<i>Komentārs pieņemts zināšanai, neizdarot izmaiņas plānā</i>

		<p>nepieciešamo investīciju situācija faktisko pieslēgumu nodrošināšanai, t.i., ūdensvada atzaru izbūvei no ielas sarkanās līnijas līdz ēkai.</p> <p>Pēc Sabiedrības aplēsēm ūdensvada un kanalizācijas atzaru projektēšanas un būvniecības izmaksas no ielu sarkanajām līnijām līdz ēkām teritorijai, kur Sabiedrība plāno aglomerācijas robežās paplašināt kanalizācijas tīklus, kanalizācijai sastāda 6,9 miljonus EUR un ūdensapgādei sastāda 1,4 miljonus EUR. Papildus – teritorijas daļās, kur šobrīd jau ir pieejami centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, nepieslēgtajiem īpašumiem pēc Sabiedrības aplēsēm ūdensvada un kanalizācijas atzaru projektēšanai un būvniecībai no ielu sarkanajām līnijām līdz ēkām, kanalizācijai ir nepieciešami vēl 6 miljoni EUR un ūdensapgādei 2,2 miljoni EUR, tai skaitā par Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta" pieslēgumu nodrošināšanai. Izmaksas norādītas 2019.gada cenu aplēsēs.</p> <p>Šobrīd saistošie noteikumi par līdzfinansējuma apmēru un tā saņemšanas nosacījumiem nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai ir apstiprināti tikai par pievienošanas Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta" ietvaros izbūvētajiem centralizētās kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas atzariem (19.12.2018. RD saistošie noteikumi Nr.67 "Par Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai").</p>	<p><i>Investīciju plāna izstrādes gaitā Izpildītājs identificēja divus jaunus potenciālus investīciju ieguldījumu virzienus, kurus norādīja ūdenssaimniecības uzņēmumi un kuri veicina Direktīvas 91/271/EEC prasību izpildi. Tie ir, privātīpašumu māju pieslēgumu pie centralizētiem kanalizācijas tīkliem izveide un jauno aglomerāciju ar CE>2000 attīstība. Abi jaunie investīciju virzieni ir norādīti arī Investīciju plāna 6.4. nodaļas 6.4.tabulā, kā potenciālo finanšu avotu pieslēgumu izveidei norādot pašvaldību izstrādātos atbalsta finanšu instrumentus. VARAM norāda – jau šobrīd pašvaldībām ir iespējams pieteikties uz valsts aizdevumu pieslēgumu izbūves veicināšanai, ja šādu līdzfinansējumu paredz pašvaldības saistošie noteikumi, atbilstoši MK 2020. gada 14. jūlija noteikumiem Nr. 456 "Noteikumi par nosacījumiem un kārtību, kādā pašvaldībām izsniedz valsts aizdevumu ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid-19 izplatību" (arī MK 2020.gada 12.maija noteikumiem Nr. 278 "Noteikumi par nosacījumiem un kārtību, kādā pašvaldībām izsniedz valsts aizdevumu ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid-19 izplatību").</i></p>
5.	<p>Veselības inspekcija (ierosina teksta precizējumus, tāpēc tie norādīti vienā punktā)</p>	<p>Veselības inspekcija (...) sniedz sekojošus priekšlikumus:</p> <p>1. Ūdensapgādes investīciju plāna 2021. – 2027. gadam (turpmāk – Plāns) 1.2. tabulā „Apkopojums par ūdensapgādes jomā noteiktajām prasībām un konstatētajām neatbilstībām normatīvo aktu izpildē” 17. lapaspusē normatīvā akta Likums “Par piesārņojumu” un Ministru kabineta 2017. gada 23. maija noteikumi Nr. 271 “Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas un piesārņojošās darbības pārskata veidlapām” raksturojuma sadaļā svītrot teikumu „Dzeramā ūdens kvalitāti kontrolē <u>Veselības dienests</u>”, jo dzeramā ūdens kvalitāti un nekaitīguma nodrošināšanas prasību izpildi publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 671</p>	<p>Priekšlikumi ņemti vērā, plāna tekstā izdarīti attiecīgi labojumi.</p>

	<p>“Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” kontrolē <u>Veselības inspekcija</u> un „2 – Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu” ietvaros netiek sniegta informācija par dzeramā ūdens kvalitāti;</p> <p>2. Plāna 1.2. tabulā „Apkopojums par ūdensapgādes jomā noteiktajām prasībām un konstatētajām neatbilstībām normatīvo aktu izpildē” normatīvā akta Pārtikas aprites uzraudzības likums un Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 671 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” raksturojuma sadaļā 18. lapaspusē iekļaut teikumu „Veselības inspekcija kontrolē dzeramā ūdens nekaitīguma nodrošināšanas prasību izpildi publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos no ūdens ņemšanas vietas līdz patērētājam” un 19. lapaspusē izteikt teikumu „Īpašo normu piemērošanai nepieciešams saņemt atļauju” kā „Īpašo normu piemērošanai nepieciešams saņemt Veselības inspekcijas atzinumu par ūdensapgādes sistēmā konstatēto apdraudējumu cilvēku veselībai un īstenojamajiem korektīvajiem pasākumiem”;</p> <p>3. Plāna 1.4. daļā „Vispārīgs novērtējums par veiktajiem ieguldījumiem ūdensapgādes jomā” 22. lapaspusē teikuma daļu „saņemot tam Veselības inspekcijas atļauju...” izteikt kā „saņemot Veselības inspekcijas atzinumu par ūdensapgādes sistēmā konstatēto apdraudējumu cilvēku veselībai”;</p> <p>4. Plāna 1.5 daļā „Centralizēto ūdensapgādes sistēmu atbilstība normatīvo aktu prasībām” 24. lapaspusē izteikt teikuma daļu „dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšana centralizētās ūdensapgādes sistēmās ne visos gadījumos tiek nodrošināta atbilstošā kvalitāte” kā „ne visās centralizētās ūdensapgādes sistēmās tiek nodrošināta normatīviem atbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte” un papildināt 25. lapaspusē pirmajā atkāpē esošo informāciju. Tekstā atsaucēs ir norādīta Veselības inspekcijas datubāze „Dzeramā ūdens īpašās normas” (pieejama tīmekļa vietnē http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veseliba/dzeramais-udens/dzerama-udens-ipasas-normas vai http://www.vi.gov.lv/lv/sakums/datubazes), kur apkopota informācija tikai par ūdensapgādes sistēmām, kam piešķirtas īpašās normas, šī datubāze nenorāda uz ūdensapgādes sistēmu skaitu, kur dzeramā ūdens kvalitāte neatbilst normatīva prasībām. Savukārt informācija par dzeramā ūdens kvalitāti pieejama Veselības inspekcijas Pārskatā par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2019. gadā (pieejams</p>	
--	--	--

	<p>tīmekļa vietnē http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veseliba/dzeramais-udens/dzerama-udens-uzraudziba-un-kontrole), kas Projektā nav minēts.</p> <p>2019. gadā dzeramo ūdeni iedzīvotājiem piegādāja 1279 centralizētās ūdensapgādes sistēmas, no tām tikai 46 noteiktas īpašās normas. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas, kurās dzeramais ūdens neatbilst normatīvu prasībām ir ne tikai tās, kam piešķirtas īpašās normas, bet arī centralizētās ūdensapgādes sistēmas, kam dzeramā ūdens piegādātāja kārtējā monitoringa vai Veselības inspekcijas auditmonitoringa rezultātā konstatētas dzeramā ūdens neatbilstības mikrobioloģiskajiem vai ķīmiskajiem kvalitātes rādītājiem. Ne visām ūdensapgādes sistēmām, kam konstatētas dzeramā ūdens neatbilstības, tiek pieprasītas īpašās normas;</p> <p>Direktīvas 98/83/EK I pielikuma B daļā noteikti ķīmiskie parametri, kā vērtībām pieļaujami izņēmumi (īpašās normas). Ja vadās tikai pēc Direktīvas 98/83/EK I pielikuma B daļā noteiktajiem ķīmiskajiem parametriem, tad Latvijā īpašās normas būtu noteiktas tikai 1 sistēmai paaugstināta fluorīdu satura dēļ. Savukārt pēc Direktīvas 98/83/EK 9. pantā noteiktā „<i>Dalībvalstis var pieļaut parametru vērtībām izņēmumus, kas minēti I pielikuma B daļā vai noteikti saskaņā ar 5. panta 3. punktu, līdz maksimālam apmēram, ko tās nosaka, ar nosacījumu, ka izņēmumi neapdraud cilvēku veselībai un dzeramo ūdeni attiecīgajā apgabalā nevar piegādāt nekādā citā veidā</i>”, Latvija dzeramā ūdens pastiprinātai kvalitātes kontrolei ir noteikusi papildus rādītājus, kas nav iekļauti Direktīvas 98/83/EK I pielikumā. Rādītāji, kam šobrīd tiek noteiktas īpašās normas (dzelzs, mangāns, sulfāti, hlorīdi, amonijijs duļķainība, garša, smarža) būtiski neietekmē iedzīvotāju veselību;</p> <p>5. Plāna 1.3. tabulā „Kopsavilkums par ūdensapgādes sistēmām, kurās piemērotas īpašās dzeramā ūdens kvalitātes normas” punktā „Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja sistēma aglomerācijās mazākās par 2000 iedzīvotāju” „Būtiskākās neatbilstības”, pārformulēt teikumu „Īpašās normas ir piemērotas: Tilžas pagasta pārvaldei...”, jo īpašās normas tiek noteiktas pa ūdensapgādes sistēmu piegādātajam dzeramajam ūdenim nevis ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam;</p> <p>6. Plāna 2.7 daļā „Teritorijas, kurās ir nepieciešamas investīcijas dzeramā ūdens ieguves, sagatavošanas un padeves iekārtās, t.sk. šo iekārtu rekonstrukcijā” norādīt centralizēto ūdensapgādes sistēmu, kam piešķirtas īpašās normas, procentos. 2019. gadā dzeramo ūdeni iedzīvotājiem</p>	
--	---	--

		piegādāja 1279 centralizētās ūdensapgādes sistēmas, no tām īpašās normas – 46 ūdensapgādes sistēmām, 3,6%; 7. Plāna 2.10. daļā „Investīcijas CŪS sistēmās, kurās noteiktas īpašās dzeramā ūdens kvalitātes prasības” labot pirmā teikuma daļu „un tām ir noteiktas īpašas jeb <u>paaugstinātas kvalitātes normas</u> ” kā „un tām noteiktas īpašās normas jeb <u>pazeminātas nekaitīguma vai kvalitātes prasības</u> ”.	
6.	Zemkopības ministrija	Zemkopības ministrija uzskata, ka atšķirībā no plānošanas dokumenta “Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam”, šajā dokumentā ir vairāk uzskaitītas nepieciešamās investīciju vajadzības, nevis dots investīciju plāns.	<i>Komentārs pieņemts zināšanai</i>
7.	Zemkopības ministrija	Iesakām plāna projektā svītrot zemspvītras I piezīmi (5. lpp), jo šajā tīmekļa vietnē ievietotā Zemkopības ministrijas Informatīvā ziņojuma „Par Eiropas Parlamenta un Padomes dzeramā ūdens direktīvas priekšlikuma dzeramā ūdens direktīvas priekšlikuma pārstrādāšanas pašreizējā stāvokļa novērtējumu” projekta redakcija nav aktuāla un ir veikti būtiski precizējumi.	<i>Komentārs ņemts vērā, zemspvītras piezīme svītrotā.</i>
8.	Zemkopības ministrija	Lūdzam veikt plāna projektā redakcionālus precizējumus visā tekstā, lai novērstu drukas kļūdas un būtu uztverams teksts, piemēram, 3.apakšpunktā (21. lpp) “Pārtikas aprites uzraudzības likums un Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 671 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” – dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšana centralizētās ūdensapgādes sistēmās ne visos gadījumos tiek nodrošināta atbilstošā kvalitāte.”	<i>Komentārs ņemts vērā</i>